XV. évfolyam. Pécs, 1887. november 12-én. 46-ik szám.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Postán vagy Pécsett házhoz küldve:
EGÉSZ ÉVRE 5 frt — kr.
FÉL ÉVRE 2 „ 50 „
NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „
EGYES SZÁM 10 kr.
Megjelenik minden szombaton.
Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvker. (Széchényi-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:
Egy öt hasábos petit sor egyszer megjelenéseért 6 kr., 3-szoriért 5 kr., 10-szeriért 4 kr. fizetendő.
Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.
A nyilttér 1 petit sora 10 kr.
A hirdetési dij előre fizetendő.

A felelős szerkesztő lakása:
Ó-pósta-utcza 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizethetni helyben: a kiadóhivatalban, KÖSZL JÁNOS úrnál a városház épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban, valamint a vidéken minden póstahivatalnál.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
János-utcza 8-ik szám.

Hadügyi budget és a magyar ipar.

Nincs állam széles e földön, melynek ipara oly szégyenletes mellőzést szenved hadseregének felszerelésénél, mint a magyar. Fizetni, fizetünk keserves milliókat, de a milliók nemcsak az adózók zsebéből kivándorolnak, hanem az ország határain kivül, a kültöldön költetnek el.

Valamennyi európai állam roskadozik a hadsereg tulhajtott igényeinek sulya alatt. Francziaország fényes pénzügyi helyzetét tönkretette. A számitó és takarékos Németország, daczára a reszben félrerakott öt milliardos hadisarcznak kénytelen a legképtelenebb, antiszocziális adópolitikát követni, hogy győzze magát ágyuval, puskával, lőszerrel és felszereléssel. De ezek, valamint a többi tulterhelt államok, legalább egy körülményből vigasztslást merithetnek. Az elköltött milliók saját iparuk foglalkoztatására szolgálnak. Volna azoknak a kultura s a humanizmus szempontjából üdvösebb helye. De ha már meg kell hozni a haza biztonsága érdekében az áldozatokat a rombolási müvészet oltárára, az áldozatok nem annyira pusztitók, midőn a hazai munkás kezeket dologgal ellátják, a hazai tőkének gyümölcsöző forgalmat nyujtanak.

Nem ugy vagyunk mi szerencsétlen magyarok. Mi is erőnkön messze tul áldozunk a közös kadseregre. A feláldozott milliókból azonban itthon alig marad valami, azok mind az osztrák ipar gazdagitására szolgálnak.

Szégyenletes ez az állapot nemzeti, veszedelmes hazánk biztonságának szempontjából. Minden állam függő, a mely nem képes véderejét otthon felszerelni. A régi nagy nemzetgazdasági irók, a szabadkereskedelmi rendszer megalapitói, a midőn konczedálják a védvámok jogosultságát, mint legerősebb példát felhozzák, hogy igen is meg van engedve a legszélsőbb szabadkereskedelmi elvek mellett is a védvám, mikor a véderőnek az ország határain belül történendő előállitásának biztositására szükséges. Mi erre nem vagyunk képesek. Az osztrák nagyvállalkozók monopoliumával nem versenyezhetünk. Azok a nagy-vállalkozók nem csak erősek, hanem azontul a közös hadügyminiszter, Bylandt gr. különös kegyében állnak.

Hiába hivatkoznak a magyar delegátusok a honvédség felszerelésénél tett felbátoritó tapasztalatokra, mik a magyar ipar szállitó képessége mellett bizonyitnak. A közös hadügyminiszter mit sem akar a magyar ipar felől hallani. Ő meg van elégedve az osztrák nagy-szállitókkal és azok vele. Kell-e ennél több?

S azt hiszi, hogy a magyar állam végnélkül ki fogja birni ezt a rendszert? Azt hiszi, mi képesek leszünk mindörökké külföldre vinni kolosszális összegeket végelszegényedés nélkül?

Tessék csak figyelembe venni, mennyi az, a mi évenkint a magyar állam pénztárából kivándorol a kültöldre.

Itt van elsőnek az államadóssági kamatok az 1888-diki előirányzat szerint 127½ millió forint.

Itt van másodiknak az udvartartásra járó 4.6 millió forint.

Itt van harmadiknak — csak a legnagyobb summákat emlitjük — hozzájárulásunk a közös kiadásokhoz 30½ millió forint.

Kerek összegben 163 millió forint az, a mi a külföldre megy; ebből igen csekély töredék marad magyar állampolgárok kezében. A pénzügyi tárczánál az összes bevételek adókból, jövedékekből és állami üzemekből 235 millióra vannak előirányozva a jövő évre. Marad itthon 72 millió. Ebből éljen meg a magyar állam, a hogy tud!

Azt jogosan követelhetjük, sőt létfenntartásunk parancsolja a követelést, hogy a kvóta arányában a magyar munka részesüljön a hadseregre forditott milliókból.

Mily csúf játékot üztek a fegyvergyár kérdésével. Most azt állitják, hogy végre a hadügyminiszter nagy kegyelmesen belenyugodott felállitásába. De a közös hadsereg fegyverszükségletéből a magyar gyárnak nem enged át többet, mintegy 100,000 drbnál. Összesen 1.350,000 drb fegyver kell. A kvóta szerint 400,000 drbnál több volna Magyarországon készitendő. Egy fegyver ára közel 40 frt. Fizetünk tehát a fegyverekhez 16 millió frtot. Vissza nem kapunk többet 4 millió frtnál, az országban kiállitott fegyverekért ha meg is kapjuk a sokat vitatott fegyvergyárt.

Nem, ezt a rendszert nem soká birja már ki az ország. A magyar végtelen türelmes lett. Bécsből csinálhatnak vele, a mit akarnak. Lehet, hogy a türelme nem fogy el. De az meg bizonyos, hogy a pénze elfogy.

A delegáczió évenkint ismétlődő jámbor rezoluczióinak a hadügyminiszter oda sem hederit. A mostani határozat sem vezet a czélhoz közelebb. Erélyesebb intézkedések kellenek. A haza véderejét fenn kell tartani, a harczképességet biztositani. Áldozzunk tehát, a mig birjuk és még csak ne is panaszkodjunk. De egy föltételt szabjunk. A hadsereg magyar része legyen a magyaré. Magyar legyen annak nyelve és szelleme, magyar a fölszerelése, ha lehet az utolsó gombig.

Szegény Magyarország!

Elég szomorú, hogy önmagunkat kell szánnunk! Hazánk politikai történelmében a közel mult nem egy sötét lapot irt tele! Nem a párt-szenvedély adja kezembe a tollat, nem az elvi ellentétek hozzák melancholikus rezgésbe kedélyemet, — hanem fölülemelkedve a párt-szempontokon, teljes passzivitásban, — mint elfogulatlan szemlélő, megfigyelő, morál-phsihologiai alapon bonczolom, s itélem meg politikai jelenünket.

Tudjuk, hogy a politikai életben nem jő mindig tekintetbe az egyéni szinpáthia, — a gyakorlati politikában nem mindig keresik a jellemet és a fegyver nemességét, — ott czélok tüzetnek ki, s a politikai morál csak az elért sikernél kezdődik, s illetve a siker képezi a politikai morált, *tekinteten kivül hagyva a diadal eszközeit.* Ezt nem én mondom, ily elvet nem szabad az elméletben felállittanunk; sőt nincs is politikus, ki e tant aláirná; de igenis a gyakorlati politikában, mint következményben tényleg fátyol alatt van e tan. És én e tan gyakorlati alkalmazásáról akarok röviden szólani.

Ahány az ember, annyiféle a felfogás. Tisza Kálmán az ö politikájától várja el hazánk felvirágzását, s a jövőben leendő boldogságát. Vannak ellenben más kápáczitások és jeles status-férfiak, kik e politikát helytelenítik, s ők hasonló körülmények közt másként cselekednének. Ez egyéni nézet. Legyen azonban bárki kezében a kormányhatalom*: a politikai tisztességről nem szabad senkinek sem megfelejtkeznie.*

Vajjon a somogyi levél megfelel-e — a politikai tisztességnek? — méltóztassanak megitélni. A levélben el van ismerve, hogy vesztegettek, hogy a szavazó-lajstrom hamisan lőn vezetve, s hogy e választási mozgalom élén maga a főispán állt. Ezen önvallomás után szükségtelen, hogy mi mondjunk itélet, *hisz ezen önjellemzés magán viseli a legsötétebb kritikát* . . . . Továbbá arra kéri a minisztert, *miszerint hasson oda teljes befolyásával, hogy e hamis mandátum igazoltassék!!* Uraim! ennyi még egy kortes-főispántól is sok. *Mint vélekedhetett ő a miniszter felől, hogy egy törvényellenes cselekményre fölmerte szólitani?! A törvények első őrét, a király tanácsosát és miniszterét?!* A hires levél nyilvánosság elé került és interpelláczió tárgyát képezte. *A politikai tisztesség úgy kivánta volna, hogy a főispán mentessék föl állásától.* Ezt a kormány reputácziója kivánta volna így. És mi történik? *A miniszter az interpellá czióra kitérőleg válaszol.* Értem! *A főispán elejtése visszaható erővel birt volna*, s a miniszter nem akarta közegének kompromitálásával önmagát kompromitálni. Pedig ezen eljárás, *egy eset kizárásával (!)* még okosság szempontjából sem volt helyes. Mert kérdem mi kompromitálóbb? — a méltó büntetéssel elismerni a hibát, — vagy pedig az ország-világ előtt leleplezett bünnek, politikai erkölcstelenségnek igazságot szolgáltatni? Mit kivánt volna a tisztesség!? De jó. Mondjuk, hogy ez két ember hibája. Hisz egy miniszter is lehet gyarló ember. De már hogy Somogymegye az ő bizalmi szavazatával ily szánalmas bizonyitványt állitson ki politikai erkölcseiről, — hogy az a magyar vármegye, amely üterét képezte a magyar nemzettestnek így meg hamisitsa a magyar karaktert, a magyar temperamentumot, hogy így kiszolgáltassa magát a közvélemény itéletének, hogy igy kiszakitsa magát sziveinkből, hogy igy paródizálja a magyar jelleget, azt Istenemre, nem hittem volna! Somogy! szegény Somogy! Nos ezek után lehet-e csodálni, hogy e themát választám? — De most jő a java.

Az országgyülés igazoló bizottsága végleg igazoltnak jelenti ki a megtámadott mandatumot! Uraim! méltóztassanak elolvasni az indoklást és keressék benne a jogászt, ha megtalálják. Ha már a menthetlen visszaélések daczára is igazolták a mandátumot, legalább indokolták volna azt meggyőző erővel, hogy az, valószinüségnek csak némi látszatával is birt volna, hogy igy eltudtuk volna magunkkal hitetni, hogy a fekete fehér. Hisz nehéz dolog lett volna e mandátumot meggyőzőleg védelmezni; de ily problematikus eseteknél nyilvánulhat a jogász zsenije. Valóban megérdemelte volna a fáradtságot, s nem lett volna szabad azon logikátlan indokolással oly kihivólag mintegy szátirálni a nemzet józan eszét, lelkének nemességét és igazságszeretetét, *a mely még eként indokolt itélettel is beéri!*

A nemzet becsületével nem szabad játszani! Pedig itt nemzeti becsületről van szó! Biz szarvas hiba volt és menthetlen könnynlműség, ezen itélettel bennünk és a külföldben politikai erkölcseink felől ily balvéleményt táplálni! Azt hiszem, ez olyan kérdés, amelyet nem szabad pártszempontból tárgyalni, mert hisz a kormánynak ép ugy, mint pártjának és magának a nemzetnek reputácziója ha valaha, úgy most megkivánta volna a pártatlanságot. Mert ismét azt kell hangsulyoznom vajjon mi lealázóbb, igazat adni ott, abol igazság nincs, vagy a büntetéssel elismerni a bünösséget. Hogy melyik eset vet sötétebb szint politikai életünkre: méltóztassanak megitélni.

Az is szerencsétlen kibuvó, hogy a mandatum megsemmisitésével a somogyiak kedélyét fölizgatták volna. Hát ennél ostobább mentséget soha sem hallottam. Hisz a főispán az ellenzéket vádolja anárchiával, mégis az igazat adás esetében beszéinek lázangásról? Én azt hiszem, hogy a szatiszfaktió rendes medrébe szoritotta volna a kedélyeket, *míg ellenben a méltatlanság érzete elmérgesiti, elkeseriti azt és bizalmatlanságot táplál a szivekben.*

Én ma már nem a deficittől féltem hazám jövőjét, hanem az erkölcsi bukástól. Kemény szó; de ki kell mondani.

Lássuk csak. Kérdem, ki merné pirulás és az önbecsérzet rovása nélkül védelmezni a somogyi levelet? A somogyi főispán levele törvénysértés. E törvénysértést a szakminiszter jóváhagyta. Tehát a miniszter is törvénysértést követett el. Menjünk tovább. Az országgyülési igazoló biróság többsége igazoltnak jelenti ki a kérvénynyel megtámadott mandátumot. Ezen itéletet Eötvös Károly és Horánszky Nándor képviselők és a III. bir. biz. tagjai oly sérelmesnek találták, hogy mintegy önvédelmül a házszabályokban megadott jogaikkal élve: különvéleményt csatoltak a jegyzőkönyvhöz. Méltóztassanak e véleményt elolvasni és itéljenek a bir. biz. többségének itélete felett. Röviden csak annyit idézek belőle, hogy nevezett képviselők bebizonyitják, *miszerint Körmendy Sándornak 28 szótöbbsége van.* A biróság többsége ezt tagadja. *„A biróság ezen állitása ellenében csudálkozásunk kifejezésével; de egyszersmind felelősségünk egész érzetében tartjuk fen ama állitásunkat, hogy a 24. számu szavazat fölötti rovatban a „Körmendy Sándor“ név eredetileg más tintával irva most is látható a „Széchenyi Pál“ név alatt.“* Nevezett képviselők kemény kritikát mondanak kollegáik felett.

Ne bántsák uraim az iskolákat, ne tegyék felelőssé a szószéket az erkölcsök hanyatlása miatt! *Azt az iskolát reformálják, amely a jellemnek ily alakjait képezi!* Törvényhozó uraimék! vágják a falhoz azon §-t, amelyet önök tisztelni nem tudnak! Tegyék a szivükre azt a törvénykönyvet, amelyet önök irtak tele és kérdezzék meg azután, vajjon volt e köze a könyvhöz szivöknek, lelküknek?! Elvárhatjuk-e — a szegény tudatlan paraszttól a törvénytiszteletet akkor, amidőn annak szerzői, mint egy komikum fölött kaczagnak?! A törvénykönyv a nemzet könyve, — abból tanuljuk kötelességeink abc-jét, s ha tanitóink széttépik a könyvet, úgy annak foszlányaiból mi már keveset tanulhatunk! Ha a közerkölcsöket igy akarják alapjaiban felforgatni, akkor könnyebb munkákat is végezhetnének: szaggassák le a feszületet iskolánk falairól, — fojtsák meg a papot a katedrán, a midőn az Isten nevét ajkára veszi!

De nem volnék igazságos, ha mindezekért csak a kormányt sujtanám. *Neki igaza van, mert ő ugy cselekszik, a mint a nemzet többsége kivánja, ő a mi akaratunkat teljesiti.* Mert *„minden országnak olyan a kormánya, aminőt megérdemel!* Igen, — ne keressük a hibát másban, magunkban rejlik az! Módunkban áll másként tenni! *„de amely népet az Isten meg akar verni, azt szellemi vaksággal sujtja.“* E vakságunkból ki kell ébrednünk, s habár a kor fejlődésének áramlata elsodorja azt, akit utjában ér: nem szabad csüggednünk, hanem a nagy Széchenyivel reméljünk a jövőben és ne ábrándozzunk és ne keseregjünk egy dicsőségesebb mult emlékein! Legyünk becsületessek, ne fojtsuk el a lelkiismeret szavát, szeressük hazánkat, nemzetünket, s akkor le fog esni szemünkről a hályog és nem fogjuk érezni az Isten büntető kezét!

Aggteleki (Ullein Ferencz.)

Őszinte szó hazánk kereskedő ifjaihoz.

Társnépünk, erősödjünk!

Azokról, akik a kereskedő ifjak országes kongresszusának szerencsés eszméit megpenditették, mint nagyon természetest feltehetjük, hogy megértve a kor intő szavát, megelégedve a hangzatos, de üres jelszavak

---

TÁRCZA.

Perényi Ilona.

Eltemetted őket . . . A mohácsi hősök
Vérpiros párnákon sirban szenderegnek . . .
És virágharmatként pergett sirhalmukra
Gyémántragyogású gyöngye szemeidnek.
Óh, magyar honleány! . . . Mit érzett a szived,
Midőn a zord éjben őket eltemetted?
Hogy a szivszakasztó gyilkos fájdalomban
Gyenge galambszived nem hasadt, repedt meg!

Arczodon gyászfátyol, fekete ruhában,
Álltál a vérmezőn csillagtalan éjjel.
A zokogó szellő, vagy a holt vitézek
Siró lelke bontá hajfürtidet széjjel? —
Nem vala az égen aranyos csillagfény:
Eltemetted őket fáklyavilág mellett,
Nem vala márványkő: és a sirhalomra
Kettétörött zászlót tüztél sirkeresztnek.

Imára nyilt ajkad, szomoru imára,
Bánatos szemekkel tekintél az égre.
Sirva könyörögtél az ég istenéhez:
Tekintsen alá a szegény magyar népre.
Mert elhagyott árva lett a magyar nemzet,
A Cselepatakban elveszett királya . . .
Évszázados gyászba borult dicsősége,
Drága szabadsága, szeretett hazája . . .

Eltemetted őket. A mohácsi hősök
Csendesen nyugosznak a mély sir ölében.
Sziveik porából szabadságvirága,
Piros rózsa virult a sir tetejében.

Eltemetted őket jószivü magyarhölgy,
Hála ezért néked, hála . . . örök hála!
Késő unokáink sem fogják feledni
Nevedet, hős lelkü Perényi leánya!

Magyar hölgy valál te, szeretted hazádat,
Szent hazaszerelem lángola szivedben.
Vajha sok ily lelkes, résztvevő kegyes sziv
Találtatnék dicső magyar hölgy! nemedben.
Példányképe vagy a kegyes női szivnek . . .
S hogy a magyar hölgyek nyomdokidon járnak:
Ez legyen örömed . . . bánatos angyala
A gyönyörüségtől fényes menyországnak!

Bálintffy Bálint.

Eme ódám irásakor szemeim előtt lebegett boldogult fiatal festőnk, Vizkeletinek a Pesti Hölgy divatlap mellékletéül, Király János által kiadott rézmetszete: „Perényi Ilona a mohácsi hősöket temeti“ — s elegikus strófái hü visszatükrözői a gyönyörü festmény komor hangulatának.
B. B.

Furcsa történet.

Irta: VICZINÁLIS.

Onnan a magas Tátra tövéből, a regényes fekvésű Szepességből szakadtam, az alföld egyik városába. Mondanom sem kell, hogy ugy éreztem itt magam, mint a kalitkába jutott madár. Nagy hiányát éreztem a szép fenyveseknek, melyek a Szepességet nagyszerű parkká varázsolják, a csergedező patakoknak, a friss forrásoknak, melyekkel ott minden lépten-nyomon találkozunk. Itt az alföldön legfölebb akáczfák diszitik az utczákat és udvarokat. Semmi változatosság nincs itt; egyhangu egyformaság; kirándulásokról, hegyi levegőről, friss forrásokról itt szó sem lehet, mert bizony itt akár 20 mértföldnyire is elmehetsz, anélkül, hogy csak kis halommal találkoználl.

Hanem hát mit tehet a szegény ember arról, ha a gondviselés titkos keze távol családok tűzhelyétől oly helyre vezet, mely ép ellentéte annak, hol bölcsőnket ringatták. A mihez nem voltam hozzá szokva, azt kell most megszoknom, és a mihez hozzá szoktam, arról kellett lemondanom. A magas hegyeket csak a porfellegek pótolják, a friss forrás vizét sűrű folyadék helyettesiti, melyet itt ivóviznek csufolnak. Fiatal valék még, alig husz éves, midőn a hegyek óriásai közül a rónaság végtelen tengerébe vetődtem; tehát még sem volt oly nehéz megszokni ez életet, kivált miután társaságban nem szenvedtem hiányt és mint később tapasztaltam, a szürke folyadék, melyet itt kutviznek csufolnak, csak mosdásra használtuk, levén az alföldnek elég vinkója, melyet itt karczosnak neveznek. S igazán az életszükség itt az alföldön, a hol annyi por lepi az ember torkát, hogy csakis e karczos moshatja le azt onnan.

Elvégezvén a gimnáziumot, meghivást kaptam egy előkelő családhoz nevelői állásra, mit annál szivesebben fogadtam el, mert igy kilátásom volt jogi tanulmányaimat folytathatni és tisztességesen megélhetni. Beirattam magamat az akadémiába és több családnál instruktoroskodtam. Az egyik családnál teljes ellátásban részesültem, a másiknál pedig néhány forintot kaptam havonkint.

Ez utóbbi egy özvegy, régi nemes családból való volt. Egyik jelentékenyebb vármegyénk első alispánjának özvegye; habár nem nevezhető teljesen szegénynek, mégis a régi jólétnek csak árnyéka volt itt látható. Az asszonynak két gyermeke volt; leánya Hermina, ki egy grófi családnál nevelőnő vala, és egy fia Arthur, ki az első gimnáziumi osztályba járt, kit én tanitottam.

Midőn a leczkét Arthurral elvégeztem, az asszony már lesett rám, és behivott vagy a szobába vagy a kertbe és elbeszélte nekem egész élettörténetét. Elmondotta, mily boldog volt ő férjével, kit csakhamar elragadott töle a kegyetlen halál. Kiváló előszeretettel beszélt leányáról. Dicsérte, magasztalta őt. Elmondta, mily jó leány az, mily kitűnő tehetséggel bir, mily ügyes. Magas műveltsége, nemes származása daczára mily igénytelen jó teremtés. Elolvasta nekem leveleit, melyet gyakran irt neki; felnyitotta albumát, és megmutatta arczképét. Mindezekből meggyőződtem, hogy Bánátiné leánya Hermina rendkivüli, csakugyan tünemény. Szép nagy kék szeméből a női szelidség és jóság tükröződött vissza, a szemeknek megfelelő ideális arcza ritka szépségre vallott. Karcsu termete, magas növése még növelték fölényét, melyet a nővilágban elfoglalhatott. Nemcsak udvariasságból, hanem bizonyos belső szeretettel hallgattam végig a derék matrona elbeszéléseit, melynek az volt a refrainje, hogy mily boldog ő leányában.

Arthur kedves tanitványom volt. Könnyű felfogással és kitünő emlékezőtehetséggel birt; azért nagyon kevés teendőm volt mellette. Magától az igaz ki sem nyitotta volna a könyvét, mert mint az ilyen gyermekeknél szokás, könnyelmű volt; nem tudta szegény, hogy miért kell neki tanulnia. Hanem, mikor én nála megjelentem, mintha megváltozott volna; örömmel vette elő könyveit, és figyelemmel kisérte előadásomat, csakhamar a legnagyobb pontossággal elmondá, amit vele elolvastattam, vagy amit neki magyaráztam. Engem nagyon szeretett és könnyűvé tette feladatomat. Különben is minden jóra hajlandó, illedelmes magaviseletü ifjú volt ő. Sokszor gondoltam magamban azok után, miket Bánátinétól leányáról hallottam, hogy ilyen lehet Hermina is.

Egyszer, amint a leczkét Arthurral elvégeztem, Bánátiné ismét behivott és felolvasta leánya levelét, melyben köszönetet szavaz nekem azért, hogy Arthurt oly szorgalmasan tanitom. En szokott módon szabadkoztam, hogy én nem tettem érdemet az ily elismerésre és kijelentém Bánátiné előtt, lenne szives megirni, hogy nagyra veszem ugyan az elismerését, de bármily hizelgő az reám nézve, be kell vallanom, hogy arra nem vagyok érdemes. Lássa — ugymond Bánátiné asszony — milyen jó az én leányom; én megdicsértem önt leányomhoz irt levelemben, hogy mily derék, komoly ifju, ki kivált hozzánk oly jó, azért irta ezt leányom, mert ő is nagyrabecsüli azt, ki anyjához és öcséhez jó. Erre kezet csókoltam a derék hölgynek és köszönve távoztam.

Bánátiné azután is mindig előadta nekem, hogy mit irt leánya, hogyan van, mit csinál, hanem arról többé egy szó sem volt, mintha rólam is tett volna emlitést. Néhány hónap telt el és Hermina anyjához intézett leveleiben soha semmi emlitést sem tett rólam; mintha csak meghaltam volna reá nézve vagy a családot elhagytam volna. Habár nem is vártam a további elismerést, mégis mivel már egyszer megemlékezett rólam, mintegy következetesnek találtam volna, ha máskor is ugyanazt teszi.

Azonban e gondolat nem igen háborgatott, gondoltam magamban, ugy is jól van. Ha ő nem szól rólam, én sem fogok tolakodni, nem üzenek neki semmit. Egyszer a mint az utczán megyek, megállit a levélhordó és egy levelet nyujt át. Nézem, forgatom, vajjon csakugyan nekem szól-e? Nézem a bélyeget, és ez áll rajta: „Dresden.“ Gondolkodom, ki irhat nekem Drezdából és sehogy sem tudtam elképzelni. Igaz, hogy őseim néhány századdal azelőtt Szászországból költöztek át ide Szepességbe, de alig hihető, hogy annyi század után is valaki rokonságot tarthatna ott velem. Végre is fel kell bontanom a levelet, igy leghamarább meg lesz oldva a rejtély. És ime! olvasom az aláirást Bánáti Hermin.

Hogy mi inditotta Hermint e levélirásra, magam sem képzeltem, hanem elolvasva azt, megtudtam tőle, hogy sajátkezüleg akart nekem irni és ismételve megköszöni ama

mögé rejtőzött tétlenséget és tehetetlenséget, át voltak melegülve annak tudatától, hogy mindaddig mig kereskedelmünk csak az eddigihez mérhető fogékonyságot tanusit a tanulási szellem ápolásának szükségét illetőleg, mig nem egy testkén működve, saját javának gondos munkálása tekintetében, minden egyes tagja csupán önző czéloknak hódolva vagy legjobb esetben szük körük érdekeit dédelgeti, mig a nembánomság és a nemtörődség leple alatt, csak a dicsőséghajhászás mániájától elkapatva lép a kereskedelem egy negyed része a küzdőporondra, egykedvüen és gyanakvólag tekintve a komoly törekvésben, a legnemesebb szándéku önfeláldozó muukában fáradhatlan, a nem a vásárra czipelt hazafiság czége alatt, de a közérdek iránti igaz és őszinte szeretet által ösztönözve ható és alkotó erkölcsi tisztult érzésü elemekre, hogy mindaddig — mondom — csak pium desiderium marad egy jobb, egy derültebb jövő elérése, vagy csak megközelitése is. Csak az ez iránti megingathatatlan erős meggyőződés szolgáltathatta az inicziativát az országos értekezletek eszméjének felelevenitésére, csakis ez iránti helyes érzék adhatta meg az alapot a budapesti és debreczeni derék kereskedő ifjak annak idejében tömörülésre szólító és buzditó derék felhivásának, a mint egyáltalán csakis a társulás és ez által a közös czélok egyöntetü előmozditása elengedhetetlen szükségének kétségtelen fenmaradása serkenthette és indithatta mindig a jókat arra, hogy a saját kebelükbeni hasznos tevékenység mellett felköltsék érdeklődését még azoknak is, kiknek megbocsáthatatlan apathiáján és lethhargiáján feneklett meg mindig, a mi az összetartozó elemek egymáshozi közelhozása, vagy más szóval egyesülésének ténynyé, az igaznak testté válása körül eddig meg kiséreltetett és sikeresnek igérkezett.

Mert a mily fenköltek és igazak egy hires államférfiunak megörökitett következő szavai: „Csak akkor boldog az ország és annak polgárai, ha azok készséggel viselik a haza közös terheit és mindazon szolgálatokat, melyekre a haza törvényei szerint köteleztetünk" — csak oly igazak maradnak e szavak kereskedelmi viszonyainkat érdeklően, a következőkép variálva: Csak akkor és ugy következik be a kereskedelem virágzásának és emelkedésének szerencsés korszaka és csak akkor és ugy élvezik annak tagjai e szerencsés kornak teremtette áldásos viszonyok előnyeit, ha a tovább fejlesztés, a hathatós előbbrevitel munkájában kiki megtalálja és kiveszi a maga részét, áldoz és tesz az összeségért ott, a hol az összeség visszahálálja az egyesnek azt, amit az egyes az összeség nélkül és bár sokan egyesek nélkül soha meg nem teremthetnének. Egyeseknek legyen bár emberfölötti erőlködése, mitsem alkothat ott, a hol a többségben a közöny jege fagyaszt meg minden jóakaró törekvést. A közöny jegének felolvasztása legyen és kell, hogy legyen első sorban feladata, de nem szétszállingózva, szétforgácsolt erővel, szalmatüz lelkesedéssel sáfárkodó egyeseknek, hanem vállvetve mindazoknak, kik e hazát, a magyar hazát szeretik, szeretik szivvel és lélekkel, a jó hazafi szeretetének egész melegével, a kikben meg van az erő és akarat arra, hogy a közjó gyarapodása egyik leghatalmasabb tényezőjének, a szelid, az egységes, a hazafias kereskedelemnek utjait egyengessék.

Elég legyen már a csak önámitásra szolgáló üres jelszavakból, fogjunk hozzá hazám lelkes és derék kereskedő ifjusága egész komolyan, fontos hivatásunk méltó betöltésével a nagy, de nemes munkához. Élvezni fogjuk mi, de leginkább fogják élvezni az utánunk, a nyomainkban kelő nemzedékek eredményeit a kitartó, üdvös ténykedésnek, gazdag gyümölcsözését a kereskedelem felsegitésére forditott erkölcsi tőkének, javára hazánknak, javára annak polgárainak, áldásul emlékeinek.

Sok és nehéz teendő vár reánk. Szomszédságában levén hazánk haladottab nemzeteknek, okvetlenül el kell sülyednünk, ha értelmiség és munkásság által velük lépést tartani nem törekszünk. Emeljük kereskedelmünk jó hirnevét, tegyük tiszteltté és becsülté a hazán belül és kivül is az által, hogy nem mindig saját „én"-ünket tolva előtérbe, nem a mammont istenitve, önérdekünk fölé a haza érdekét helyezzük mindenkoron, működésünkbe azt az egyértelmüséget hozva be, mely alapja, sine qua nonja azon egészséges és eredményes munkának, a melyen át gátot tör magának a jó és legjobb reformtörekvés és a mely üdvös akcziót jelent az üdvtelen reakczió ellenében. Megállapodottságot nem ismerő és nem türő vasakarattal saját pozicziónk erősitésén kivül azon legyünk, hogy kereskedelmünknek a világpiaczon is azt a helyet és azt az előnyt biztositsuk, melyet az kedvező fekvése, gazdag kincsei szempontjából és nagy értelmi tőkét képviselő müveloire való tekintettel leginkább és teljesen megérdemel.

Nem akkor értünk el feladataink és kötelességtudatunk olympiai műgaslatára, ha megtettünk mindössze annyit, a mennyit saját érdekeink észszerüségéből megtenni jónak találunk. Legyen elvünk, a közös hasznos munkálkodás, czélunk a közös jólét megteremtése, magunk pedig csak eszközök az egyetemes működésben.

Hála Isten már rég a multé azon idő, midőn a kereskedelem társulás hajlama elé korlátokat vetettek, midőn a szabad kereskedelem békóba volt verve és helyette a szabadosság járta a kormányzó és akkoriban minden intéző körök részéről. Ma a legnagyobb támogatásra számithatunk ott, ahol előbb csirájában elfojtatott minden ujitási terv, minden törekvés, lett légyen akár a legtisztább származásu, — mert ma már nincs senki a legfelsőbb köröktől legalsóbbig, a kit ne uralna azon meggyőződés, hogy haladó, fejlődő, tehát virágzó állam kereskedelem nélkül nem is képzelhető, lévén az állam boldogságának egyik legelső feltétele: versenyképes és hazafias kereskedelem. De e támogatásra csak akkor számithatunk, ha a magunk kebeléből indul ki minden kezdeményezés, a támogató körök részéről igazán csak támogatást és nem kész ételt, nem süit galambokat várva, mert amint mindenki saját szerencséjének kovácsa: ugy a kereskedelem jobb jövőjének kovácsa is csak maga a kereskedelem lehet. Mi tudjuk, hogy hol és mire van szükségünk, hogy hol és mennyire ékelte be magát közibénk is a pauperizmus, mely a kikiüszöbölésre vár, hogy hol és miként értékesitjük legjobban ezikkeinket, hogy hol és miként kutathatjuk jólétünk forrásait, szóval, hogy hol és mi a teendő.

Tegyünk tehát magunk és pedig hathatósan.

Egy ujságczikk szük keretében alig tárgyalható, de nem is egy emberre, legkevésbé reám tartozik meghányni vetni mindazt, a mi az elintézésre a létesitésre vár saját viszonyaink kedvezőbbé tétele, hazánk kereskedelmének fruktifikálása tekintetében, áll azonban annyi, hogy első és főfeltétel az egyesülás szükségének, nemcsak papiroson kimondása, de valóságban is elismerése és érvényesitése akként, hogy az országos érdekekben eddig felmutatott, de csakhamar ismét lelohadott lelkesedést, kitartó ügyszeretet és ügybuzgalom váltsa fel, mindnyájan egy zászló alá sorakozzunk és e zászlóra esküdve, tunyaságot kizárva, ernyedetlen munkássággal azon legyünk, hogy a mi a teendőink terén halaszthatatlan szükségeinknek, óhajtásunknak és természetesen, ugy a hogy a lehetőségnek is megfelel, kerüljön akár anyagiakba, együttes erővel ezen név egyesittessék.

Az országos kongresszusra vitt lelkesedést ne feledje ki-ki Budapesten, Szegeden vagy Kolozsvárott, de vigye haza magával, hogy segitségére legyen ott, a hol a rögös, terhes munka lelkesedés nélkül csakhamar kifárasztana, elkedvtelenitene és nyomában csak ürességet vagy káros giz-gazt hagyna.

Az ország minden részében egyesüljünk és együttesen teremtsük meg a központi kormányzatot, melynek segitsége alatt, hiszem és remélem, hogy sok üdvöset alkothatnának, mig az ország összes egyesületei mit sem tehetnek, ha egyik a másik működését nem ismeri, egyik a másik javaslatait nem követi, mert azok forrását, jogosultságát és praktikus kivihetőségét nem kutatja és nem tanulmányozza.

Lelkesedéstől emelt fővel, büszkeségtől dagadó kebellel fel tehát a munkához!

Szivleljük meg a mit halhatatlan Vörösmartynk mondott:

Szép vagy ó hon, bérez, völgy változnak gazdag öledben.
Féridet országos négy folyam árja szegi,
Ám természettől mindez leiketlen ajándek
Nagygyá csak fiaid szent akaratja tehet.

Szarvasi Arnold.

A pécsi kereskedelmi és iparkamarának

folyó évi november 8-án tartott rendes havi közgyüléséből.

A közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszternek értesitése, mely szerint a kamara felterjesztése folytán intézkedett, hogy a pécs barcsi vasuton teher kocsik hiánya miatt beállott forgalmi akadály azonnal elháritassék, továbbá hogy a hazai vasutak által szükségelt felszerelési czikkek szállitására hosszabb határidő tüzessék ki, örvendetes tudomásul vétetett. A vasuti szállitási dijtöbbletek visszatérítése tárgyában a közlekedésügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett kamarai felterjesztésre a budapest-pécsi vasut igazgatósága által közzétett védekezés és az emelt vádak visszautasitásával szemben, kijelenti a kamara, hogy egész terjedelmében fentartja a felterjesztésben mondottakat, nevezetesen pedig: hogy a szállitási túlfizetések felvételére a felek csak nagy ritkán lesznek a vasut által direkte felhiva.

Nagy-Atád somogymegyei községnek egy 6-ik országos vásár iránt való kérelmét elutasitólag, egy heti vhsár iránt való kérelmét azonban pártolólag véleményezi a kamara.

A kamara 1888-ik évi költségelőirányzata 6300 frtban állapittutott meg, mely összeg a kamara területén levő kereskedők és iparosok kereseti adója után 20%-ban kivetendő kamarai illeték által fedeztetik.

A kamara és a baranyamegyei gazd. egyesület által 1888-ban Pécsett rendezendő általános mű-, ipar-, termény- és állatkiállitás pénzbeli segélyezése erdekében a kamara a földm. ipar és keresk. m. kir. miniszteriumhoz folterjesztést intéz, melyben azt is kéri, hogy mint Ausztriában nálunk is a kiállitásoknál mint első rendü jutalmak a miniszterium részéről állami érmek adassanak ki s hogy a kiallitások ügye Magyarországon is kormányhatóságilag szaalyoztassék.

Fadd, Bölcske, Nagybajom községeknek a marhahusmérésnek, a mondott községek ben való korlátozhatása iránt való kérelme pártolólag, Nagy-Atád ellenben elutasitólag véleményezteték, mert az utóbbi közsében nem forognak fen olyan körülmények, melyek annak fris hussal való ellátását veszélyeztetnék.

A mágocsi állami agyagipariskolában minden évben, egy tanulónak a kamara költségén leendő kiképeztetésére 140 frtot szavazott meg. Folyamodó kérvényei ezen ösztöndij elnyeréseért a kamarához intézendők a kirandó pályázati felhivásban kitüzött határidő alatt. Csak a kamara területén illetőséggel biró ifjak pályázhatnak, kiknek apjuk iparos s ezek közt is a fazekasok fiai birnak elsőséggel. Az osztrák magyar bank pécsi fiókjához váltóbirálókul javaslatba hozattak a kamara részéről: Eizer János, Kindl József, Krausz Benő, Ratkovics Ferencz, Varga Elek és Mestrics Imre urak.

A hazai vasutak igazgatóságai által kiirt s a közlekedesügyi miniszter úr utasitása értelmében, a kamarákkal közölt anyag szükségleti szállitási hirdetményeket a kamara területén levő szállitóképes iparosokkal közölni rendelte, úgy szintén a cs. kir. közös hadügyminiszterium által kiirt hadfelszerelési-szállitási hirdetményt is.

A budapesti országos kiállitásról kiadott s a földm. ipar- és keresk. m. kir. miniszterium által a kamaránaa véleményezés végett megküldött jelentést a kamara gondosan megválasztott szakférfiak által áttanulmányoztatván, azok jelentését és véleményeit kellő felülbirálat után magáévá tette s azokat a szóban levő kiváló becsü mezőgazdasági mü szerkesztése és kiadása által szerzett érdemek hálás elismerésének kifejezése mellett, a magas miniszteriumhoz felterjeszteni rendelte.

Tekintve, hogy utvámtariffák, ugy a belügyi, valamint a közlekedés- és kereskedelemügyi miniszterium által is hagyatnak jóvá s igy a különböző miniszteriumok által jóváhagyott tariffákban hiányzik az egyöntetüség: a kamara utvámtariffa ügyeknek kizárólag csak a közlekedésügyi m. kir. miniszterium által leendő ellátását fogja kérvényezni.

Minthogy a hazai vasutak a reklamált szállitási dijtöbbleteket az illető szállitóleveleken való kitüntetés nélkül szokták visszatéríteni s igy az illető fél nem tudhatja, hogy tulajdonképen melyik szállitó levél után kapott és mennyit visszatéritve a mit pedig úgy az ellenőrzés mind pedig az árút átvett féllel való leszámolás czéljából tudnia kellene, felterjesztést intéz a kamara a közlekedésügyi m. kir. miniszteriumhoz, annak elrendelése végett, hogy a vasutak által ezentúl minden egyes szállitólevélen s illetve feladási versenyen szállitási dijtöbblet visszatéritése esetében, a visszatéritési összeg pontosan kitüntetendő.

Pécsi kiállitás.

Kiállitási prospektus és bejelentési ivek a végrehajtó bizottság által itt Pécsett az adólajstromban előforduló minden iparosnak és gazd. termelőnek küldetett. A kik az emlitett nyomtatványokat a kiállitási irodán kivül álló tévedésből vagy mulasztásból nem kapták volna meg, sziveskedjenek ilyenekért levél utján vagy szóbelileg a kiállitási irodához (Király-utcza kölcsönsegélyző egylet háza, I. em. keresk. és iparkamara helyisége) fordulni.

*

Vastag sajtóhiba. A kiállitási bizottság által szétküldött bejelentési ivek hátlapján foglalt szabályzati kivonat azon pontjában, mely a kiállitott tárgyaknak a kiállitási bizottság által való eladás közvetitéséről szól; az eladási jutalék tévesen 50%-nak van kinyomatva. Ezen jutalék a kiállitási szabályzat 24. pontja szerint csak 5%.

*

A kiállitási terület egyengetése a jövő hét elején kezdődik meg s 10—15 nap alatt befejeztetik, a mikor aztán a kiállitási terület bizonyos részeinek befásitása következik. A gyermekkerttől a gyárutczáig a régi várfal mellett elnyuló utcza végig sétánynyá lesz átalakitva, mely czélra nagyobb ákáczfák ültettetnek el ott végig két sorban. Ezen kivül más alkalmas helyekre is ültetnek sürü csoportonkint fákat, hogy a kiállitást látogató közönségnek majdan árnyékos pihenő helyei legyenek.

A kiállitási területhez vezető Gyár- és Deák-utcza még ez évben lesznek makadamirozva.

*

Szemányi Ferencz a kiállitási terület közvetlen szomszédságában, a Gyár- és Kert-utcza sarkán levő házában egy typikus csárdát fog berendezni a kiállitás tartamára.

*

Egy stajerországi sörfőzöde kérdést tett a kiállitás elnökségénél, hogy megengedtetnék-e neki a kiállitási területen egy pavillonszerü sörcsarnokot felállitani, melyben saját sörét mérné ki. Tekintve, hogy ez ajánlat határozottan ellenkezik a kiállitási programmal, de meg tekintve, bogy kiállitási sörcsarnok felállitására előreláthatólag a pécsi sörfőzők egyike-másika fog vállalkozni: — a stajerországi sörfőzde ajánlatával elutasittatott.

*

Kiállitási szabályzat, meghivó és bejelentő ivek eddig elé 12000 példányban küldettek szét a kiállitási iroda által s a szétküldés még folyton tart. Legközelebb azon külföldi iparosoknak, gyárosoknak küldetnek meghivók és bejelentési ivek, kik uj találmányu iparczikkeket, különösen pedig uj szerkezetü ipari munkagépeket és szerszámokat készitenek. E meghivók szétküldésénél Németország, Franczia ország, Belgia és Schweitz lesz figyelembe véve.

*

A kiállitási szabályzat a bejelentések belföldi kiállitók által f. é. decz. hó 15-ig

---

szivességet, melyet édes anyja iránt tanusitottam, midőn vele a család ügyeiről beszélgettem s melyet rossz öcsese iránt tanusitok, midőn öt a legjobb sikerrel tanitom. Aztán elmondta, hogy a grófi család azt akarta, hogy növendékei is lássanak már világot, utra kelt és természetesen ő is velök ment. Igy látta meg Bécset, melyet az utazók Párissal hasonlitanak össze. Látta a regényes fekvésü Gmundent szép tavával és a Traunt óriási csucsával. Megfordultak Ischelben is, a királyi család ezen kedves tartózkodási helyén. Voltak Szalzburgban és bebarangolták a szebbnélszebb környéket. Néhány napot töltöttek Berchtesgádenben, a fejedelmi „Königsee" partján. Innen aztán átmentek Münchenbe, Bajorország fővárosába, a művészetek ezen uj Athénéjébe. Leirja aztán mily sokat és elragadót látott ő ott; minden lépten-nyomon a művészet remekeivel találkozott; a királyi palotától kezdve, muzeumon, a képtárakon, templomokon át egészen a szép temetőig.

Innen aztán Franzensbad és Karlsbádot érintve mentek át Drezdába, hol hosszabb pihenőt tartanak. Nem akarom azzal untatni a tisztelt olvasókat, hogy mit látott Hermin Drezdában, hogy miként mulatott, hanem inkább ama benyomást akarom ecsetelni, melyet ezen kellemetes meglepetés reám gyakorolt. E levél nem csak hálára ébresztett Hermin iránt, hogy engem ismeretlent igy megtisztelt, hanem bámulatra is ragadott széles olvasottsága, könnyed irálya, gyöngéd tapintata, kedves, szeretetreméltó csevegése.

Igaz, ugymond levelének bevezető részében, nem volna illő, hogy egy ifju hölgy egy szintén ifu férfival levelezésbe ereszkedjék; de tekintetbe véve, hogy ön nem idegen családom előtt, tekintetbe véve, hogy én önnek lekötelezettje vagyok ama jóságért, melyet anyám és fivérem iránt tanusitott, nem volt szabad az etiquette rideg szabályait követnem, hanem kötelességem azok mellőzésével önhez, mint jóltevőmhöz közeledni; mert a mit ön Arthurral tett, ezt ugy tekintem, mintha velem tette volna. Aztán fölkért, irjak én is neki; az oly városban, mondja ő, mindig van valami ujság; anyám pedig mindig otthon ül, tehát keveset tud a világról és igy nem is tudósit a hirekről. Ugy hiszem, irja ő, hogy ön ezen szerény kérésemet teljesitendi.

Mi volt mit tenni, a válasz elől nem menekülhettem. Annyi előzékenység, annyi szeretetreméltóság ömlött el Hermina soraiban, hogy a lehető legnagyobb tiszteletlenség, udvariatlanság lett volna részemről, ha a szellemes hölgy soraira nem válaszolok. Nos fiu, gondoltam magamban, most mutasd meg mit tudsz, nehogy a hosszuhaju tudós kifogjon rajtad és szánalommal nevessen ügyetlenségeden. Bizony nehéz föladat volt ez, nehezebb az érettségi vizsgánál. Hanem aztán rászántam magamat, igy gondolkozván, hogy a ki mer, az nyer. Szereecsémre Hermin német nyelven irt, melyet tökélete sen birt; tehát én is németül válaszoltam, levén ez anyanyelvem. S ugy látszik, levelem nem vallott csufot; néhány nap mulva választ kaptam töle, melyben a reáhalmozott bókokat, dicséreteket reám háritja.

Elmondja aztán, mily örömet szereztem neki, hogy kérésemet teljesitettem; és mily bánata lett volna, ha kérelmére hallgatott. Hanem ugymond ő, bizton számitottam az ön jó szivére; hiszen oly sok jót hallottam önről édes anyámtól, hogy tehetlenségnek tartottam, hogy önönmegczáfolja. Aztán hossza-vége nincs a dicséreteknek. Csodálja folyékony irályomat, levelem eszmedus tartalmát; a finom izlést és meglepő udvariasságot; és ismét fölkér válaszoljak minél előbb az ő levelére, mit ő is igér.

Igaz, ha föl sem kér vala, még akkor is válaszoltam volna soraira, mert már bizonyos vonzalmat éreztem bensőmben ezen gyengéd teremtmény iránt. Mintegy éreztem, hogy sziveink találkoznak. Isten tehát neki, mint sajnálom, hogy oly távol van családjától, de hát én vigasztalója akarok lenni, ha annak elfogad; megirtam neki minden való és valótlan hirt, a melyeket a városban hallottam; megirtam neki, mily boldogitó érzés kelt keblemben, midőn becses sorait olvastam, mily boldognak érzem magamat, hogy ő a szépség és jóság ideálja hozzám leereszkedett és szegény magányomban felkeresett. Sokat, nagyon sokat irtam neki, mert ugy érzém, mintha nem tudnám magamat teljesen kifejezni. Azt nem mertem még egészen kiirni, amit éreztem; de attól is féltem, hogy Hermina hidegnek fogja találni soraimat. Nnm akartam többé koczkáztatni, amit eddig elfogaltam.

Nemsokára ismét megjött a szép piros levél, Hermina kellemes és szalályos kezevonásaival. Már most magam is ugy örültem e levélnek, mintha csak a Hauptreffert nyertem volna. Hát még minő volt az öröm, midőn a levél tartalmát elolvastam. Minden sorommal meg volt elégedve nemcsak, hanem csodálkozását fejezte ki azon, hogy milyen jól eltaláltam az ő izlését, mintha csak az ő szájából vettem volna ki a szavakat, mintha szivéből meritettem volna az érzelmeket, ép olyanok az övéi is, mint az enyéim. No már ehhez nem kellett kommentár. Láttam, hogy szeret, mint én szeretem öt.

Mindjárt kész voltam a tervvel, megirtam neki, hogy mily alkalmatlan ránk nézve a hosszu czimezgetés: „Tisztelt Ur", „Tisztelt Nagysága"; mily rideg előttem eme szó: „Ön" vagy „maga" és kértem, hogy ő ki annyi előzékenységgel, kegyességel volt már irántam, engedje meg, hogy őt tegezhessem, valamint legyen kegyes ő is engem tegezni. Mert hisz ugy szeretem önt — irám én — hogy férfi szive melegebb szeretetre képtelen, csak az fáj még, hogy azt, ki érzelem dolgában oly közel áll szivemhez, a tér oly nagy távolsága választja el tőlem.

Erre is hamar megjött a válasz, az is kedvező volt. Hermin már rég várta volna e megszólitást és örvend, hogy már egyszer rájöttem, hogy ő szeret és boldog, ha viszontszerettetik. Neki nincs forrób kivánsága, mint az, hogy minél előbb láthassuk egymást és a csók édes balzsamával megpecsételjük s megörökitsük szerelmünket. És aztán leirja nekem szive titkait; elmondja, hogy ama perczitől kezdve, a mint édes anyja rólam legelőször emlitést tett, mindjárt megmozdult a szive és azt sugta nekem, hogy ez az, ki első szerelmét fogja birni. S ugy is lett, nem csalódott.

Aztán még sokáig leveleztünk egymással, de azért mindig volt mit irnunk; soha sem fogytunk ki az eszmékből. Hermin körülményesen leirta szobáját; megirta, mely napon minő ruhában volt, hogyan állott neki, hol járt, kikkel találkozott, szóval mindent ugy adott elő, a hogy az megtörtént, hanem bármerre járt, bárkivel beszélgetett, mindig csak rám gondolt, lélekben csak velem foglalkozott. És mennél többet irt, mennél jobban megismertem, annál jobbon szerettem. Valamint ő az én arczképemet, melyet már rég küldtem neki, mit ő viszonzott, mindig maga előtt tartotta, a mikor magában volt; ugy én is szivem közelében hordtam magammal és mikor egyedül voltam, elővettem és gyönyörködtem benne, ezer meg ezer csókkal halmozván azt el.

Igy telt el majdnem egy egész esztendő folytonos levélváltással, szerelmi vallomásainkkal. Habár már ugy ismertük egymást, mintha hosszu idő óta együtt laktunk volna, mégis mindkettőnknek legforróbb kivánsága vala egymást megláthatni, hogy élő szóval is elmondjuk, a mint a levélben oly sokszor ismételtünk egymásnak. Az is megtörtént. Hermina haza jött. Ekkor aztán minden napos voltam Bánátiéknál. Hermin az első szerelem hevével szeretett. Midőn már órákig csevegtünk egymással és távozni akartam, nem akart elereszteni, hanem marasztott. Hiába mondám, hogy egész egy örökkévalóságon át itt maradnék, ha egyéb foglalkozásom nem volna, de az embernek még kenyérkeresete után is kell néznie. Rendesen sok időbe került, mig annyira mentem vele, hogy belátta, hogy el kell mennem, hanem aztán kikötötte, hogy mennél előbb jőjjek vissza. Ugy is volt, minden szabad perczemet Herminámnál töltöttem.

Hermin hazajövetelével Bánátiék háza egészen megelevenült. Hermin szépsége, mely napról napra növekedett, számos udvarlót csábitott környezetébe; magas müveltsége, kedves modora, kellemes társalgása min oly tulajdonságok, melyek öt becsülté tették. Ő róla beszélt az egész város, mindenki kedvében járt. A ki csak távolról rokona vagy ismerőse vala, mind meglátogatta, általános tisztelet és csodálat tárgya vala ő. És egész városban nem volt olyan nő, a ki Herminnal akár szépség, akár müveltség, akár szeretetreméltóságra nézve versenyezhetett volna.

Ha zongorához ült és játszott, ugy tünt föl mindenki előtt, mintha csak a zene királynéja volna. Ha szavalni kellett, az is ugy ment neki, mintha csak a szinművészet első rendü ápolója lett volna. Maga a költő sem szavalhatta volna el érzés-teljesebben darabját, mint Hermin. Éneke épenséggel elragadó volt, csengő és iskolázott hangja bármely szinpad dicsőségére válnék. Még a czimbalom is ugy engedelmeskedett neki és oly szivhez szólóan, zengett az ő keze alatt, mintha mindig csak ezzel foglalkozott volna.

Ezek után azt hinné valaki, hogy talán a női munkákban elmaradt. Korántsem, itt is megállta ő a sarat nemcsak, hanem bárkivel is képes volna az elsőségért versenyezni. A kézimunkák remekei egészen betöltötték szobáját, akár csak kiállitásban lett volna az ember. Kiváló figyelmét azonban az egyházi ruhákra forditotta. Most is munkában volt egy misemondó ruha, melyet az öreg lelkésznek igért.

Nem csoda tehát, ha mindenki csodálta őt. És e sok kiváló tulajdon, az általános tisztelet mellett, szerény és leereszkedő volt mindenki iránt. Midőn vasárnapon és ünnepeken temlomba ment, megálltak az emberek, hogy csodálják egyrészt szépségét, másrészt izlesteljes ruháját. S én olykor lüszkén lépdeltem mellette, imakönyvét hozva, melyet én adtam neki ajándékul. Nem is volt az teltünő, hogy én vele mentem, mert hiszen Arthur velünk jött, én pedig nevelője valék. És ha egy másik viczczelni kezdett, hogy Hermin engem kitüntet, ő arra azt válaszolta, hogy ne becsülném öt, ki ösémnek tanitója és aztán még hozzá az én kollegám, mert mindketten a nevelői kenyeret esszük! S ebben aztán mindenki megnyugodott.

Habár Hermint az egész város bálványozta, ő mégis állandóan hű maradt hozzám. Folytonos mulatságban vehetett volna részt, mert szerencséjüknek tartották volna a városbeliek, ha Hermin velök tartott volna, de ő nem vett részt a zajosabb mulatságokban. És midőn szemrehányásokat tettek neki, hogy visszavonultan él, arra azt felelte, hogy ő azért jött haza, hogy tiz hónapi fáradalmait kipihenje. S habár igaza volt, mégis mindez főképen azért történt, hogy mennél hosszabb ideig együtt lehessünk. Ugy is volt, két hónapig egymáséi voltunk és nem is gondoltunk az elválásra, pedig az óra ütött már, hogy Hermin előbbi állására visszatérjen.

Itt volt a válás pillanata. Tizszer is meg volt már határozva a nap, hogy elutazik és mindannyiszor, midőn bucsulátogatást tettem nála, mondá, holnap még nem megyek, jöjjön még holnap. Tiz napot töltének el a válás keserüségében és szerelmünk ujbóli megerősitésében. Mindig csak attól félt, ha ő elutazik, elmegy, megtalál hidegülni szerelmünk. Végre megjött az óra, hogy csakugyan elutazott. Könnyes szemekkel álltunk egymással szemközt az x-i pályaudvarban; még egyet fütyölt a gőzmozdony és ő, az én mindenem, legdrágább kincsem eltünt szemeim elől, hogy soha viszont ne lássam.

Még vagy két hónapig tartott a levelezés köztünk, ép olyan, sőt mondhatni nagyobb hévvel, mint azelőtt, mert ilyenkor mindig ugy irta magát alá: „Örökre a tied". Azonban egyszer csak elmarad levelemre a válasz, irtam másodikat, harmadikat és semmi válasz. De csakhamar világos lett előttem minden, mert Bánátiné még azon este midőn a harmadik levelemet elküldöttem, tudatta velem, hogy Hermin jegyet váltott X. gróffal.

Másnap én is összeszedtem magamat és a hogy jöttem ugy vissza is mentem szülőföldemre, a hol most a fenyvesek friss levegője a hegyek csergedező forrásai kárpótlást nyujtanak a szenvedett csalódásért.

Ugy szerettem, majd megettem, mégis elhagyott.

teendők meg. Ezen határidő után érkező bejelentések csak az esetben fognak figyelembe vétetni, ha hely még rendelkezésre marad, a mire tekintve a kiállitási területnek csak 14000*) méternyi kiterjedését, meg a mindinkább szaporodó bejelentéseket, nem igen számithatnak a késedelmezők.

*

Minthogy már akadtak olyanok, kik a kiállitási bejelentést egyértelmünek véve a tárgyak bejelentésével, a bejelentési ivek helyett, kiállitandó tárgyaikat készültek f. é. deczember hó 15-ig a kiállitási bizottsághoz beküldeni, ezennel utalunk a kiállitási szabályzat 6. pontjára, mely szerint a kiállitani szándékolt tárgyak f. é. decz. hó 15-ig csak bejelentendők (bejelentési ivvel) a kiállitási irodában, maguk a kiállitási tárgyak pedig csak 1888. évi junius hótól kezdve julius hó 20-ig küldendők be a kiállitási végrehajtó bizottsághoz, mire nézve különben minden kiállitó annak idejében kellő utasitásokat fog kapni.

*

A kiállitási bizottság részéről több oldalról érkezett tudakozásra ezennel kijelentetik, miszerint a borbejelentések oly formán eszközlendők, hogy a bejelentő iven rájegyzendő a bor termelési helye, éve, szine (esetleg készlet, ár) s a kiállitandó palaczkok száma illetve az azokkal elfoglalni szándékolt terület. A kiállitási állványokra helyezendő üvegekbe festett viz tehető. A jury által megbirálandó s minden fajból csak egy-egy üvegben beküldendő bor nem lesz kiállitva (nehogy a világosság s hőmérséki változás befolyásának kitéve legyen) hanem a jury müködésének megkezdéseig bepinczézve. Egyébiránt minden borkiállitó annak idejében, a mikor t. i. a tárgyak beküldésének ideje közeleg, nyomtatásban megjelenő utasitást fog kapni, mely minden irányban kellő tájékozást — és utbaigazitást fog nyujtani.

*

Lapunk mai számától kezdve a menynyire lapunk tere engedi, időről időre közölni fogjuk a kiállitás bizottsághoz érkezett bejelentéseket.

Eddigelé bejelentettek:

Zamboni A. Szombathely, malátakivonat, mindenféle uj malátakészitmények.

Joó Károly Szabadka, cosimitikai czikkek.

Levius M. B.-Csaba, ruhanemüek.

Hangyál József Pécs, kerti székek.

Báró Stockinger János Bpest, Pécs Baranyát érdeklő régi oklevelek.

Gróf Teleky Alfréd Brassó, sajt, gyümölcs és főzelék konservek.

Schulhof Adolf Pécs, szájviz.

Szalóky Sándor kaposvári müvészeti czikkek.

A „Földm. Érdekeinek szerkesztősége" Bpest, trágyatakarmány és gazd. mintaeszközök gyüjteménye.

Schwartz Károly ruhafestő Pécs, festett selyem, gyapotszövetek, férfiruhák és pamut.

Beliot I. Párizs, uj szerkezetü gázmotor.

Girardi József Pécs, müfogak.

Szemányi Ferencz Pécs, gyümölcs eczetek.

A magyar államvasutak gépgyára Bpest, locomobil, cséplőgép, kisebb gazd. eszközök.

Gettler A. Szepes Szombat, vegyszerek.

Straha Manó Kézsmárk, müszövészeti szikkek.

Neubauer József Pápa, gazd. eszközök.

Juliet H. Montpellier, Francziaország különböző vidékein használatos szőllőszeti és borászati eszközök.

Brázay Kálmán Bpest, pellérdi uradalmából gazd. termények.

Lukács István Nagy-Szt.-Miklós, cosmetikai szerek.

Palme F. E. Zvecsevo, üveggyártmányok

Zambony A. Körmend, vegyszerek.

Schneider L. Lemberg, uj találmányu koporsó diszitések.

Gilat K. Brassó, erdélyi böripar czikkek.

Khun L. Brassó, erdélyi szalámi.

Graber M. Bécs, uj találmányu motor.

Lederer Manó Pécs, kárpitos munkák.

(Folyt. köv.)

Vidéki levél.

Tekintetes szerkesztőség!

Engedje meg, hogy becses lapját igénybe véve, mint e lap hasábjain ismeretlen egyén fogok tollat, szólani akarván a „Szt.-Lőrincz egyházkerületi r. kath. tanitóegylet"-nek, — melynek magam is szerény tagja vagyok — a mult október hó 27-én Szt.-Királyon megtartott értekezletéről; mert ilyen a lelkesültség tüzétől áthatott élénk tanitói értekezlet, mint ez volt, valóban ritkitja párját! — Schwerer Nándor esperes és kerületi tanfelügyelő, mint egyleti elnök fél 11 órakor megnyitván az értekezletet, meleg szavakkal üdvözlé az egybegyült tanitókat, öszinte örömét fejezvén ki a felett, hogy azok teljes számmal megjelentek. Jóizü humorral előre bocsátva, hogy „a vén pap is holtig tanul", szólott röviden a tanitói értekezletek czéljáról.

Az értekezlet ilyetén való megnyitása után Szily János egyl. jegyző felolvasta a mult évi értekezletről — az ő jelen nem létében Somsich Sándor ózdi tanitó által — felvett jegyzőkönyvet, melynek két főpontját a Mócsy Antal, Petrovácz József és Schultz Imre, r. kath. tanitóképző-intézeti tanárok által szerkesztett „Olvasó és tankönyv"ek — és a „Tanitóbarát" havi közlönyről mondottak képezék. Ezt követék a beszámolások. Schwerer Nándor esperes-plébános, egyl. elnök beszámol az orsz. kath. segély-alap javára a mult évben befizetett tagsági díjakról. Most Somsich Sándor ózdi tanitó beszámolására került a sor, ki abbeli — a mult évi értekezleten tett — egyleti megbizásnak, hogy a fent emlitett „Olvasó és tankönyvekről, azokat tanulmányozva, valamely tanügyi lapban, esetleg a „Népiskolai Lapok"-ban tegye meg észrevételeit; nagy érdeklődés közt felolvasta a nevezett lap f. évi 20—21. számából „Néhány szó az Olvasó és tankönyv"-ek tárgyában" czimü közleményét, melynek minden pontja feszült figyelemmel kisértetett s általános helyesléssel találkozott. A felolvasás után az egyl. tagok egyhangulag magukévá tették a nevezett könyvekről szóló közleményt, s köszönetüket fejezték ki eme nem kis fáradságot igénylő dolgozatért. Különösen osztottuk az illetőnek ama nézetét, mely szerint a történelmi olvasmányokat kronologikus — s a nyelvtant is a használatnál helyesebb sorrendben kivánja tárgyalni; nemkülönben azon helyes érvekkel támogatott jól kifejtett nézetét, mely szerint proponálja, hogy a két könyv négy része külön-külön s igy négy könyvben jelenjék meg, adassék a gyermek kezébe, melyek közül egyelőre az első a 3. osztálynak szóló könyve, a többi szintén ezen osztálylyal, midőn az osztályról-osztályra halad — s igy négy év alatt — lenne teljesen használatba véve. Szóval, a nevezett közleményt részben, mint egészben egyletünk magáévá tette, azaz egyl. tagok által elfogadtatott s e körülmény jegyzőkönyvbe vétetni határoztatott.

Ezután elnök ama kérdésére, kinek volna valami inditványa, ujból Somsich S. vette igénybe a tagok figyelmét. Felolvasta a „Tanitóbarát" f. évi október havi füzetéből a „Györvidéki tanitó-egylet" kiáltványát, melyben az felhivja a testvéregyleteket a tömörülésre, akczióba lépésre, inditványozza, hogy minden tanitó-egylet kérvényt intézzen a képviselőházhoz, s azt oda saját képviselője utján terjessze föl, kifejtve a kérvényben helyzetünk ma már tarthatatlan voltával jogos kérésünket, kérve helyzetünk javitását. A felhivás lelkesültséggel tudomásul vétetett s az idő mostani rövidsége miatt határoztatott, hogy e czélból egyletünk még ez idén rendkivüli gyülést fog tartani Szt. Lőrinczen, mikor is a kérvény összeállittatni, aláiratni — s ennek mikénti felterjesztése felett az egylet határozni fog. E gyülés idejének kijelölésével Herendy Kálmán helyesfai tanitó bizatott meg, ki arról minden tagot jó eleve értesiteni fog s ezuttal a tagok felhivatnak, hogy az értesitést vevén a gyülésen megjelenni szoros kötelességüknek ismerjék. Ez érdekfeszitő tárgy illeténi befejezése után elnök kérdezvén, kik dolgozták ki az egyházmegyei tanfelügyelőség által kitüzött tételeket, mindkét tétel kidolgozását beadta: Herendy Kálmán helyesfai tanitó, Breczkó N. szt.-lőrinczi altanitó és Somsich Sándor ózdi tanitó. Mindkét tételből egy-egy, Herendy K. felolvasta: „A filloxera kártékony befolyása a szőllőtőre s rövid ismertetése a védekezés azon módjának, mely pusztitásai ellen ez ideig legczélszerübbnek bizonyult" czimü tételre irt — Breczkó N. szt.-lőrinczi altanitó pedig: Megfér-e a tanitói értekezletek czéljával a próbatanitás s ha igen, mikép eszközöltessék? czimü tételre irt dolgozatát. — Ezt követte az orsz. kath. segélyalap tagdíjainak beszedése, mely után a valóban élénk értekezlet közel 2 órakor véget ért.

Az élénk értekezletet — mint minden évben — nem kevésbé élénk társas ebéd követte Schwerer Nándor szeretetre méltó házigazda asztalánál. A kedves házigazda váltig biztatta szerető vendégeit, a tanitókat, hogy egész fesztelenül otthoniasan érezzük magunkat, legyen jó kedvünk, mint az értekezleten volt. Jól is éreztük magunkat egy szálig; fogyott az ürmös, harsogott a nóta. Hogyne! Hisz egyszer asik ez esztendőben. Igy mondá azt a mi igen szerető jó atyánk, főtisztelendő Schwerer Nándor esperes plébános ur, kit csak jókedvében adott az Ég nekünk; kit az egyház, a tanügy, a tanitók és számos tisztelöi javára és öszinte örömére az Isten sokáig éltessen! Közel 5 órakor távozott ki-ki, — egy valóban kellemesen eltöltött nap édes emlékével szivünkben — otthonába.

Azon reményben, hogy a Tekintetes szerkesztőség szives lesz igénytelen soraimat becses lapjába közölni, s igy a „Györvidéki tanitó egylet" kibontott zászlója után indulva, tán megyénkben több tanitó egylet is magáévá teszi a megindult mozgalmat, kiknek közös szent ügyünket lelkes felkarolásukba ajánlva, maradtam,

Téseny, 1887. október 3.

Király Károly.

*) 1400 □méter ujabban aquiraltatott.

Különfélék.

— **A pécsi szőlősgazdák egyesülete** vasárnap a városháza közgyülési helyiségében tartá évi rendes közgyülését. Bánffay Simon elnök mindenek előtt örömét fejezi ki a fölött, hogy a tagok határozatképes számban jelentek meg, mi az előző években nem történt. Évi jelentésében kiemeli, hogy az egyesület főtörekvése az volt, miszerint a phylloxera ellen lehetőleg védekezzék, vagy találjon módot, miszerint a phylloxera mellett is szőlőszetünk virágozzék. Az elnöki jelentés után a tisztikar és választmány választása következett. Megválasztattak: Bánffay Simon elnök, Németh József alelnök és Ruwald Alajos pénztárosnak. Választmányi tagok lettek: Aidinger János, Bogyay Pongrácz, Böhm C. Bódog, Bubreg Antal, Egry József, Erreth János, Grabarits Béla, Haksch Emil, Horváth Antal ügyvéd, Horváth Géza, Karay Nándor, Kerese Kálmán, Lukrits István, Mendlik Ágoston, Pilch Antal, Schapringer Joachim, Sillay József, Dr. Szeredy József, Szuly János, Weidinger Fer. A közgyülés határozata alapján az amerikai szőlővesszőkkel kisérlet fog tétetni, minél a fősuly különösen arra lesz fektetve, hogy kipróbáltassék hogy a pécsi szőlők különböző talajában mely faju vesszők diszlenek legjobban.

— **Zongorahangverseny.** Gulyás Gizella mult szombaton tartotta meg hangversenyét. A Hattyu-terem ezen alkalomra nagyszámu közönséggel telt meg, hogy gyönyörködjék a kisasszony játékában. Gulyás Gizellát, zenét-kedvelő közönségünk tavali szerepléséről ismeri, mely idő óta a játék technikai részét illetőleg előrehaladt, de az előádása még mindig nem érte el azt a fokot, melyet érzésnek nevezünk. De ily fiatal nőtől annyi is, mennyit produkál bámulatra keltő. Kapott is tapsot eleget. Különös érdeket adott a hangversenynek a Jankó Pál által föltalált uj szerkezetű zongora, mely ez alkalommal először lett bemutatva városunkban. A kisasszony több darabot játszott rajta. Hátrányára volt a hangversenynek, hogy sem a kaszinó által kölcsönzött, sem a Jankó-féle zongora, mely a művésznő tulajdona, nem felelt meg arra, hogy azokon hangversenyezni lehetne. A műsor harmadik pontját Ernst Adolf székesegyházi tenorista éneke képezte, ifj. Simacsek Alajos zongora kisérete mellett. Tetszett — megtapsolták.

— **Ismét hangverseny.** Legközelebb ismét egy hangversenyben fogunk gyönyörködni; és pedig Röver József gordonka-müvész, a bécsi operaház zenekarának elsőrendü tagja és ennek neje Röver-Müller Ada, zongora müvésznő fogják magukat, illetve müvészetöket bemutatni. A nevezett müvészek szabad idejöket rendesen arra használják föl, hogy egyes városokat meglátogassanak, a legközelebbi napokban városunkban fognak egy hangversenyt rendezni. Legutóbb Sopronban voltak, hol — mint mindenütt — a legnagyobb elismerését nyerték ki a közönségnek. A kritika mindenhol a legrokonszenvesebben fogadta őket, mit egyedül müvészi játékuknak tudhatni be. A hangverseny e hó végén vagy deczember elején tartatik meg a Hattyu teremben. A müvészek következő darabokat vették föl a műsorba: I.) G. Händel: Konczert G. moll (comp. 1703.) gordonkára avanzsirozta Röver. (dargo e Allegro, Sarabande, Allegro II.) Liszt Etud de Konczert (as dur) zongorára III.) a.) Rubinstein: Melodie op. 3. b.) G. Jizet: Adagiello — gordonkára. IV.) Liszt: Rhapsodie hongroise — zongorára. V.) F. Servaiss: Fantasie et Variations brillantes (op. 2) gordonkára. VI. Rossini-Röver: Tarantella gordonkára és zongorára. Bösendorfer e hangversenyhez egy hangverseny zongorát fog küldeni. Jegyek e hangversenyhez előre Valentin Károly fia könyv és zeneműkereskedésében válthatók.

— **A pécsi dalárda.** f. hó 26-án tartja alapsz. dalestélyét a „Hattyu" termeiben. A műsor egészben uj dalokból fog állani. Ezen — tánczczal összekötött dalestélyen csak egyesületi tagok és meghivott vendégek vehetnek részt.

— **A ki babérokat akar szerezni.** Az „Izr. Tan. Értesitő" utóbbi számában valami Sasvári Béla felhivást intéz Baranyamegye és „szomszédos vidékei" zsidó tanitóihoz, buzditván őket egy „pécsvidéki fiókkör" alakitására. Az egész felhivás irálya, magyarsága, valamint minden indokolása meglehetős gyarló, írja a „Néptanoda" s ez eléggé jellemzi az oly nagy fa mozgatására vállalkozó ur hivatottságát, annál inkább, a mikor itt Pécsett volt és van országos nevü zsidótanitó akárhány s még egynek sem jutott eszébe, az itt évtizedek óta tanitó és tanitó közt fennálló egyetértést, egyöntetü működést s a szent, közös czélra való törekvést csak meg is zavarni, kevésbé megbontani. Nem tudjuk, visszhangra talál-e a felhivás vagy sem, mert manap — a mikor a tanitóság legnagyobb részében már nem igen él a meggyőződés, hogy a tanitóknak csak egy czéljok lehet, bárki legyen is az iskolák fentartója — minden lehetséges; de felette sajnálnók, ha az éppen itt Pécsett évtizedek óta fennálló szivélyes kartársi viszonyt — mely leginkább a közös egyleti működésben fejlődött s a mely uton vivta ki magának a tanitóság kivétel nélkül a közönség tiszteletét és elismerését is — most tönkre tehetné egy a viszonyokat nem ismerő, alig közénk cseppent uj ember, csak azért, hogy már egyszer róla is irjanak valamit az „Értesitő"-ben, a hol ma-holnap már valóságos chinai fallal veszik körül a zsidóiskolákat, vagy hogy olcsó érdemeket szerezzen egyik-másik helyi orthodox iskolaszéki tag előtt. Ennyit egyelőre.

— **A „pécsi korcsolyázó egylet"** f. évi november hó 13-án — esetleg 20-án d. u. 4 órakor tartandja évi rendes tisztujitó közgyülését a pécsi „nemzeti kaszinó" éttermében. — Egyuttal tudomására hozza nevezett egylet tagjainak, miszerint az egyleti jégpálya többé nem a „Madarász és Szontag"-féle uszoda melletti téren van, hanem a pécsi Szt.-Ferencz rendháztól 10 évre bérelt területen, közvetlen a Siklósi — külvárosi vámház alatt — az országuttól jobbra, — a hová az egylet a czélnak megfelelő csarnokot is épit.

— **Németh Béla könyve.** Pécsváros házszámsorozata, mely most került ki sajtó alól, vagyonstatisztikai szempontból is érdekes adatokat szolgáltat. Legtöbb ingatlana van Zsolnay Vilmosnak, kinek neve 64-szer fordul elő a könyvben. Utána a város következik 59 tétellel, ezután pedig a pécsi takarékpénztár 21 tétellel. Sok ingatlan van még Jarsch Ferencz és özvegye nevén, ifju Scholcz Antalnak is 9 ingatlana van. Az 1856-ban, tehát 31 évvel ezelőtt eszközölt telekkönyvi felvétel óta 71 telekkönyvben nem változott a tulujdonos, mely kis szám, tekintettel arra, hogy 6100 tjk. van, azt látszik mutatni, hogy mi pécsiek már jó beleéltük magunkat a telekkönyvi intézménybe. Feltünő azonban, hogy aránylag az országos viszonyokhoz felette sok a nőtulajdonos. Ugyanis több mint 1000 oly ház van," melynek tulajdonosai nők. Kizárólag férfi tulajdonos van 1425. Házaspár van 1500. Nagyon csekély számmal fordulnak elő kiskoruak mit részben a helyes árvaszéki eljárásnak, részben a kedvező halandósági viszonynak tulajdonithatni. Szóval e könyv vagyoni tükre a városnak, és tekintettel azon óriási munkára, melyet összeállitására szerző forditott, olcsó is, nélkülözhetetlen kézikönyv az minden hivatalnok, kereskedő és iparosnak s mint ilyen további ajánlatra nem szorul. Kiállitása Taizs József nyomdájának válik dicséretére, hol a könyv meg is szerezhető.

— **A Pécsi kath. Legény-Egylet** f. hó 19-én saját helyiségében felavatási ünnepélyt és 25-öd éves évfordulója alkalmából egyszersmind nagy hangversenyt rendez, melyben városunk több előkelősége vesz részt. A meghivók legközelebb fognak szétosztatni, hol a részletes műsor is közöltetik. A ki meghivóra tart igényt és esetleg 16-ig nem kapna, — sziveskedjék az elnökséghez fordúlni. Az első estére csak 18-ig lehet jegyet váltani. — Helyárak: hét első sor zártszék: 2 frt. — Következő 7 sor: 1 frt 50 kr. Következő sorok: 1 frt Állóhely: 80 kr. Másnap u. a. ismételtetik (kiválólag az iparos osztályra való tekintettel!) tetemesen leszállitott árakkal, — végén tánczvigalommal. Jegyek válthatók a Legény-Egylet helyiségében (Megye-utcza 22.) és ifj. Rezbányay János üzletében (szigeti külváros, Korona-épület.) Tömeges pártolást kér az elnökség.

— **Thea-estély.** A pécsi nőegylet saját pénztára javára f. évi november hó 23-án az egyleti helyiségben Jónás János népzenekarának közremüködése mellett, tánczczal egybekötött „thea"-estélyt rendez, melyre a n. é. közönség tisztelettel meghivatik: Belépti-díj személyenkint 1 frt. — Kezdete 8 órakor.

— **Eljegyzés.** Kiss Gyula, lapunk szerkesztőjének fia, a budapest-pécsi vasut ercsi állomásának főnöke, eljegyezte Repich Vincze polg. isk. igazgató kedves és müvelt lelkü leányát — Gizellát. Kivánjuk frigyökre az Ég áldását. Legyenek mindvégig boldogok.

— **Esküvő.** Herbert János városi I. aljegyző délután 4 órakor vezette oltárhoz a budai külvárosi plébánia-templomban: *Schmidt* Anna kisasszonyt, Schmidt J. néhai polgártársunk kedves leányát. Az esketési szertartást *Károly* Ignácz esperes-plebános végezte. Tanukul jelen voltak: Herbert J. a boldog férj édes atyja, Weidinger Ferencz, gőzmalom-tulajdonos. Nyoszolyók: Kaiser Vilma, Platz Panna; vőfélek: Herbert Ferencz utász-főhadnagy és Schmidt Antal orvosnövendék. Az esküvőt kedélyes lakoma követte.

— **Szegény-ház.** A szegényház fölépitése tárgyában megtartott árverés a következő eredményt tünteti elő: Körösztös Imre a kömüves munkáknál 15 és $^1/_4$ százalékot; Vogl N. János a kőfaragó munkáknál 5%-ot; Lauber Rezső a cserepes munkánál 6%-ot; Hoffmann Károly az asztalos munkáknál 1 és $^1/_2$ százalékot; Kindl Ferencz a lakatos munkáknál 16 és $^3/_4$ százalékot; üveges munkánál 20%-ot; Kindl F. a bádogos munkánál 11 és $^1/_2$ százalékot; Kleber János az ácsmunkánál 7%-ot. engedett. Az összmunkálatra Schlauch Imre épitész tett ajánlatot 11% engedménynyel. Schlauch ajánlata mutatkozik legelőnyösebbnek.

— **Emberölés.** Somberek község mult szombat és vesárnap közti éjjel — éjfél táján — véres tett szinhelye volt. Kneif András, községi őr, Kolompár György czigányt atyja udvarában mellbe lötte; a meglőtt a szenvedett sérülés folytán reggelre meghalt. Ezen véres eseményre vonatkozólag a következőket közli a „Mohács és Vidéke": Sombereken utóbbi időben nagyon megszaporodtak a betöréses lopások, különösen a lótolvajlások. Egy a közelmult időben történt lólopás folytán nagyon közeli gyanu okok alapján a csendőrség Kolomyár Györgynek amúgy is rosz hirben álló testvér bátyját Kolompár N. letartóztatta, ki a lopásban való részességét nemcsak a csendőrök előtt, hanem az általa megnevezett rácz görcsönyi orgazdával történt szembesitése alkalmával a rácz-görcsönyi előljáróság előtt is beismerte. Később azonban beismerő vallomását azon ürügy alatt, hogy csak a kinzástól való félelmében ismerte be lopásban való bünrészességét, visszavonván, szakad lábra helyeztetett. Miután néhány napra rá Sombereken ismét betörés történt, az előljáróság utasitotta a községi őröket, hogy Kolompáréknál éjjelenként tudakozódjanak, hogy az érintett rosz hirben álló családtag otthon van-e. Ezt az őrök azóta már többször meg is tették. A Kolompár-család férfi tagjai — szám szerint hárman — ezért nagy haragra lobbantak az őrök ellen s állitólag fenyegető nyilatkozatokat is tettek. Midőn aztán három őr — köztük Kneif András — mult szombat és vasárnap közti éjjel Kolompárék udvarán megjelent, az öreg Kolompárt már az udvaron találták, ki az őröket nyomban szidni kezdte; a lármára kijött két fia — az egyik a ki a lólopás gyanujába állott, György, utóbbi fejszével — és neki estek az őröknek; mig a két előbb nevezett Kolompár a másik két csöszt foglalkoztatta, addig György a fejszével Kneif Andrásnak ment, s midőn ennek figyelmeztetése, hogy ha el nem távozik, rálő: mit sem használt, söréttel töltött fegyverét elsütötte, és négy darab sörét Kolompár György mellébe fúródott, ki is a sérülés következtében reggelre meghalt. A másik két őr határozottan azt állitja, hogy ha Kneif András nem lő, Kolompár György a kezében volt fejszével amannak fejét széthasitotta volna s igy jogos önvédelem esete látszik fenforogni. A vizsgálat megindittatott és Kneif András letartóztatott.

— **Valami a hegyrendőrségről.** Több oldalról érkezett hozzánk panasz, hogy a hegyrendőri állapot nem a legkedvezőbb, a mennyiben a hegyrendőröket csak nagy ritkán lehet látni a hegyekben, a hegybirót pedig csak úgy félesztendőben egyszer. Ezen furcsa állapotnak az aztán az eredménye, hogy hol az egyik, hol a másik pinczébe törnek be, s a kárnak soha sem akad gazdája. Valóban megdöbbentő, hogy már is történnek betörések. Mi lesz később? Most még ugyszólván naponként ki-kijárnak a pinczébe a szőlősgazdák, egyik-másik künn is tölti az éjet, mit a betörők tudva, nem oly kényelmesen üzhetik a betörés mesterségét, mint majd télen, a mikor egy lélek sem lesz künn a hegyekben. Jó volna biz erről komolyan gondolkodni. A hegyrendőrséget kissé föl kellene rázni mély álmából. Meg azután közelegvén az erős tél, arról is kellene gondoskodni, hogy a hegyrendőröknek legyen a hegyekben rendes menedékhelyük, a hol zivataros időben meghuzhassák magukat s mind a mellett őrködhessenek a hegy felett. Eddigi szokás szerint egyik-másik szőlősgazda nyitotta meg a présházát de ezen szivesség fejében megkövetelte, hogy csak is az ő javait őrizze a hegypásztor. Ez igy tarthatatlan.

— **Jegyzőválasztás.** Maisson a megüresedett jegyzőségre H o r v á t h Gyula szederkényi jegyző-segéd választatott meg.

— **Tanfolyam egy éves önkénytességre.** Azon helyzetben vagyunk, hogy művelt fiatalemberek részére, egy éves önkénytességre jogosito tanfolyamot ajánlhatunk. A kik a középtanodák alsó osztályainak tárgyaiban jártasak, három hó alatt teljes kiképzést nyerhetnek. Bővebb értesitést ad a szerkesztőség.

— **Tüz Baranyamágocson.** B.-Mágocsról mint irják nekünk: e hó 8-án d. e. 9 órakor tűz volt, leégett egy pajta, mely tömve szénával és szalmával; szerencsére csendes idő lévén, igy nagyobb kár nem esett. Ez alkalommal ismét meggyőződhettünk tüzoltó szerünk gyarlóságáról, mert ha esetleg nagyobb szerencsétlenség történik, ugy helyzetünk kétségbe ejtő lenne, mert valóban szégyen, nagy községünknek, melynek 4 ezer lakója van s egy tüzi fecskendővel bir, de az is hihetőleg Noénak a bárkájában volt. Ha esetleg két helyen támadna tüz — ugy mit tennénk? Jelen tüzesetnek okozói kis gyermekek voltak, kik gyufával játszottak a pajtában és mikor látták a bajt, akkor elfutottak. — Mennyire kivánatos lenne községünkben egy ovoda, azt ki sem lehet mondani, mert nemcsak, hogy e kis gyermekek felügyelet alatt lennének, hanem különösen magyarosodási szempontból lenne üdvös, igy lehetne makacs németjeinket megmagyarositani. — Ez alkalommal felemlitem iskolánk siralmas állapotát, mert egy osztály, melyben 120 tanuló van a tanitó eltávozása folytán nem részesül oktatásban; az iskolaszék meg összetett kézzel kénytelen ezen siralmas állapotot nézni, mert nem tud segiteni. — Ezen ügyről jövőre többet.

— **Vadállati gyilkosság.** A mult számban már közöltük Dobos István tárkányi béresnek a gyulajováczai határban történt meggyilkoltatását. Pótlólag csak annyit jelentünk még, hogy Dobos kissé ittas állapotban találkozott a faluban Sipos Márton, Nagy Ferencz és Bognár József jováczai szolgalegényekkel, akik hatalmas fütykösökkel voltak fölfegyverkezve. Dobos megdorgálta a fiatalokat, (k i k k ö z ü l m é g e g y i k s e m t ö l t é b e 20. é v é t) amiért oly későn botokkal csavarognak. Rövid szóváltás után elváltak és Dobos sietett ki a pusztára. De Sipos bujtogatására utána iramodtak és a páskomföldeken számadásra szóliták föl. Nagy és Bognár kissé hátra maradtak; de Sipos dühösen neki rontott Dobosnak és addig verte főbe, mig ki nem adta lelkét. Azután kényszerité társát is, hogy üsse. Az eltorzitott hullát bevonszolták egy kukoriczaföldre és beteritették csutával. A csősz, a kutyája vezette a hullához. Gondtalanul dolgozott a három gyilkos a mezőn, a midőn a csendőröktől meglepettek. A halottnak az egész jobb arcza hiányzott. Az arcz-csont forgácscsá volt zúzva. Az áll leverve, a fogak kiütve A f o s z l á n y n y á v e r t a r c z o t a k u t y á k r á g t á k s z é t. Elismerést érdemel Lévai Gábor dombovári csendőr-örsvezető, ki hajnáltól fogva késő estig étlen szomjan kutatta a tetteseket.

Nyilt levél

Feiler Mihály urhoz, a „Pécs" felelős szerkesztőjéhez.

Az elmult tél egyik hónapjában egy terjedelmes beszélyt: *„A betyár boszuja"* czimmel küldtem be az ön szerkesztőségébe, egy levél kiséretében, amelyben arra kértem volt, hogy azon esetben, ha munkámat akár technikai, akár tartalmi okok miatt nem közölhetné: *legyen szives azt a további intézkedésig megőrizni.* Azóta hónapok multak el, s miután sem müvem közölve nem lőn, sem azon kitüntető megtiszteltetésben nem részesültem, hogy nagyra becsült válaszát vehettem volna: munkámat megreklámáltam. Azt nyertem akkor válaszul, hogy *„a munkát, terjedelménél fogva a legnagyobb sajnálatunkra nem közölhetjük."* Amint méltóztatik emlékezni, *azonnal küldtem volt 20 kr. ára bélyeget, azon legalázatosb* kérésem kiséretében, miszerint sziveskedjék dolgozatomat megküldeni. Ismét hónapok multak el. Semmi válasz. Megsürgettem a dolgot, s arra azt volt kegyes válaszolni, hogy *„mihelyt csak kis érkezése leend, azonnal postára teszi levelem."* Hetek multak el és nem történt semmi. Ismét irtam és követelés helyett kértem. Nem kaptam választ. Vártam azután hónapokig, nehogy türelmetlenséggel vádoltassam. Semmi válasz. Megirtam azután utóbbi levelem, amelyben már határozottabb hangot használva — terminust tüztem ki és udvariassagára appelláltam. De úgy látszik, hogy a midőn ezt tetrem, tulzó voltam az önbe helyezett jó véleményemben. Nem kaptam meg sem a munkámat, sem a választ.

Ime, hirlap utján szólitom fel czimedet, vajon akar-e különbséget tenni az enyém és tied közt, s vajon akarja-e respektálni a a tulajdonjogot? Ha jövő szombatig választ nem kapok, akkor fentartom magamnak a további intézkedést.

A tiszteletpéldányt visszaküldtem.

Ullein Ferencz.

Irodalom.

A „Magyar Háziasszonyok Naptára“ 1888-ik évre igen szép kiállitással s a következő tartalommal jelent meg: 1.) Csillagászati rész, 5—16 oldal. 2.) Általános érdekü rész, 19—36 oldal. 3.) Szépirodalmi rész, 39—104 oldal. 4.) Ismeretterjesztő rész, 107—144 oldal. 5.) Mulattató rész, 147—160 oldal. 6.) Orvosi tanácsadó 163—168 oldal. 7.) Konyhászati rész, 171—190 oldal. 8.) Kertészeti rész, 193—202 oldal. 9.) Háztartási rész, 205—224 oldal. 10.) Könyvviteli rész, 227—266 oldal. 11.) Hirdetési rész. 12.) Tartalom jegyzék. Ezen naptárban jelesebb iróinkkal találkoznunk, ugymint: Lauka Gusztáv, Benedek Aladár, Beniczkyné Bajza Lenke, Lakos Gyula, Erdélyi Mikes Róza, Torkos Béla, Pataj Sándor, Gallovich István, Bignio Emilia, Simon Emma, Sebök Gyula, Künnle Tivadar, Petri Mór, Kempfné Borosztyáni Ida, Lipóvsy Róza, Madarassy László, Polgár Vilma, Szerény Ibolya, Gámentzy Annette, Murányi Ernő, Méry Károly, Grósz Lajos, Vay Sándor Gróf a „Magyar Háziasszony“ kitünő szerkesztője Andrea. Vörös Julianna, K. Beniczky Irma, Szegfü Ács G. Schütz Gyula és dr. Dubay Miklós. A munka ára füzve 1 frt kötve 2 frt. Megrendelések a Magyar Háziasszony cz. lap kiadóhivatalában, mely e naptárnak is kiadója. Megrendelhető bármely könyvkereskedés utján is.

Szivesen regisztráljuk már előre is ama kitünő szépirodalmi könyvnek megjelenését, melyet — mint értesültünk — a jó hirü Singer és Wolfner czég fog legközelebb kibocsátani. Czime: „Egyetemes Regénytár Almanach.“ Szerkeszti: Mikszáth Kálmán s a teljes naptári részen kivül tartalmazni fog, legelső iróinktól mint: Ágai, Beniczkyné, Bródy, Hevesi, Jókai, Kazár, Mikszáth, Petelei Rákosi V., Sebök, Tolnai, Tóth Béla, Vadnai és Vértesitől egy-egy elbeszélést. A hol ily névsorral találkozunk, ott valóban nem mindennapi s becses könyvre számithatunk. Az ár fényes diszkötésben csak 1 frt, s e rendkivüli olcsóság még egy okkal több, hogy az Almanach a legnagyobb pártolásban fog részesülni.

Ugyanott megjelent: **„A hitetlen“** czim alatt Delpit Eduardnak, az újabb franczia regényirodalom egyik legtehetségesb müvelőjének két kötetes regénye, mint a „szép sikerü vállalat harmadik évfolyamának és negyedik kötete. Mint a czim is mutatja, irányregénynyel van dolgunk, mely azonban a mellett, hogy a napjainkban nagyonis védelemre szoruló vallásos érzületet és nevelést a társadalmi és erkölcsi rend nélkülözhetetlen alapjául igyekszik feltüntetni, nem téveszti szem elől az elbeszélő mü feladatát sem. „A hitetlen egyike a legérdekfeszitőbb regényeknek, telve hatalmas, megrázó drámai jelenetekkel, melyektől távol van minden szenzácció hajhászás. A stilusnum, emelkedett; sokszor költői lendületü; vannak a könyvnek egyes remek szépségü lapjai, melyek ügy hatnak, miut valami szép költemény. A mese két nemzedéknek a történetét foglalja magába, de ez nem történik az egység rovására, melyet az alakok egyéntetüségén, tökéletes jellemzésén kivül az eszeme egysége s a hitetlenség és vallásosság két ellentétes képviselőjének a személye tart fenn. A kik a fiatalabb Delpit-t még nem ismerik, e müvén mindenesetre egy igen sajátságos, érdekes irói egyéniséggel fognak megismerkedni. — A két kötet ára diszes piros vászonkötésben együtt 1 frt.

Az egyetemes Regenytár, a budapesti Singer és Wolfner könyvkiadó czég e derék vállalata, mely két éven át valóban hézagpótlónak bizonyitotta magát s ugyszólván nélkülözhetetlenné vált a magyar olvasóközönségre nézve, megkezdette harmadik évfolyamát. Az uj sorozatot, mely iránt az első két évfolyam mélto reményekre jogosit, Beniczkyné Bajza Lenkének, a külföldön is folyvást nagyobb méltányásra találó kitünő irónőnknek „O az“ czimü legujabb regénye nyitja meg. A két kötetes regény tárgya a magyar fővi világból van véve s érdekes mesejét finom könnyed előadási modor, s a „high life“ valódi ismeretére valló jellemzés teszi vonzóvá. A mü értékének jelzésére legyen elég folemlitenünk, hogy épen most jelenik meg német forditásban is, a kényes izlésü bécsi Fremdenblatt tárczarovatában. A második kötethez ugyancsak a szerzőnőnek egy igen csinos elbeszélése van csatolva „Lydia“ czimmel, melyben két női alak van festve az igazi költőiség esetjével. A két kötet ára, diszes piros vászonkötésben, együtt 1 frt.

Beküldetett az **Apollo** kargyüjtemény novemberi száma következő férfikarokkal vezérkönyvben és szólamokban: 21. Imádságom, Gaal Ferencztől: 22. Üdvözlő, Ney Ferenczköltemenyére, Goll Jánostól: 23. A szeretet hymnusza, Várady Antal költeményére Goll Jánostól; 24. A völgyi rózsa, Hermestől: 25. Utolsó hüség, gyászkar. Storch A. M.-tól. — Ajánljuk az Apollo kargyüjteményt a férfikarénekesek figyelmébe. Szerkesztő-kiadója Goll János, Budapesten, Lázár-utcza 18. Egész évi előfizetési ára 2 frt 50 cr.

NAGY FERENCZ,
laptulajdonos.

KIS JÓZSEF, felelős szerkesztő. VÁRADY FERENCZ, főmunkatárs

Hirdetések.

1843. sz. tkv. 1887.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Mazoly Mária pécsi lakos végrehajtatónak, Weszelinovits István és neje Lovrits Katalin pécsi lakos végrehajtást szenvedők elleni 69 frt tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében, a pécsi kir. törvényszék területén lévő, Pécs szab. kir. város hatóságában fekvő, a pécsi 1276 sz. tjkvben felvett 1357—1858. hszsz. 728—729. ösz. számu házra, s a pécsi 4253. sz. tjkvben felvett 5635. hszsz. szántó földre és 4247. hszsz. szőllőre az árverést 1200 frt és 122 frt és 456 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan **az 1887. évi deczember hó 17. napján délelőtt 10 órakor, Pécsett, a kir. törvényszék telekkönyvi irattárában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 120 frt, 12 frt 20 kr. és 45 frt 60 krt. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. sz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek, a bíróságnál elöleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsett 1887. évi augusztus hó 21-ik napján.

A pécsi kir. törvényszék, mint tkknyvi hatóság.

BOGYAY PONGRÁCZ
kir. törvényszéki biró.

Értesités.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Pécsett, a Ferenczieк utczájában 19 sz. a. (Schwarcz J. szabó házában)

ügyvédi irodámat

az alulirott napon megnyitottam.

Pécsett, 1887. november 10.

Dr. Miltényi Miklós,
1679 kör- és váltó-ügyvéd.

Baranya szt.-lőrincz körjegyzői

segédi állás

f. évi nov. hó 30-án megürül.

Jó erkölcsü bizonyitványnyal biró fiatal ember ezen állást f. é. deczember első napján elfoglalhatja.

Havi fizetése 25 frt, egyéb semmi.

SISKA KAROLY,
körjegyző.

Eladó ház.

Az Anna-utcza 55. számu sarokház

szabad kézből eladó.

Tudakozódhatni ugyanott a háztulajdonosnál.

Tüzelőfát

a téli szükségletre legjutányosabb árak mellett ajanl a n. é. közönségnek

Spitzer Ádám
hal-piaczon.

Megrendelések elfogadtatnak J. L. Krausz urnál fő-tér, és Simon János urnál, Kis-piacz.

A pécsi kőszénbánya és gépgyár részvénytársulat

részéről

1887. évi octóber 30-ára hirdetett közgyülés

az alapszabályok szellemében elégtelen részvényletétel miatt megtartható nem lévén:

az alapszabályok 33. §-a szerént s értelmében

ujabb közgyülési határnapul

1887. november hó 20-nak d. e. 10 órája

tüzetik ki.

P é c s, november 3-án 1887.

Az igazgatóság.

Birtok-eladás vagy bérbeadás.

Baranya-Szabolcson, Pécs város közelében egy földbirtok,

mely áll lakházból öt szobával, konyhával, kamrával, két pinczével, — melléképületből egy szobával, konyhával, kamrával, istálóval, félszerrel, üvegházzal-, két melegházból-, egy kerekes- és egy forráskutból, 6 hold gyümölcsös és veteményes kertből, két halastóval, melyek egyikében aranyhalak sikeresen tenyésztetnek, — 4 hold szőlőből és 2 hold lóheresből

igen kedvező feltételek mellett folyó évi november hó 1-től örök áron eladandó

A birtok esetleg bérbe is kiadható.

Bővebb értesitést nyerhetni király-utczá 32. sz. alatti ház első emeletében — a pécsi kölcsönös segélyző-egylet átellenében.

HIRDETÉSEK

előnyös áron felvétetnek

a kiadóhivatalban.

PACHER E.-nél

Pécsett, Széchényi-tér 17. sz., a bazár alatt:

Legnagyobb LÁMPA és CSILLÁR GYÁRI RAKTÁR.
Első és legnagyobb PORCZELLÁN GYÁRI RAKTÁR.
Zayugróczi MAGYAR ÜVEG GYÁRI RAKTÁR.
Tesztori-féle fém- és lámpagyár BIZOMÁNYI RAKTÁRA.

Dietrich és Gottschlig tea és rum **bizományi raktára.** — **Sirlámpák, sirkoszoruk,** mindennemü **konyhafölszerelések** és **házi czikkek, legjobb China-ezüst,** alkalmi **ajándékok** és

gyermek-játékok

NAGY RAKTÁRA.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek.

Singerstrasse 15. zum „gold Reichsapfel“

PSERHOFER J.-féle gyógyszertár Bécsben.

Vértisztitó labdacsok ezelőtt egyetemes labdacsok neve alatt: ez utóbbi nevet teljjoggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben a labdacsok csodás hatásukat szerencsésen be nem bizonyitották volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer siekertelenül alkalmaztatott, ezen labdacsok számtalanszor és a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek, 1 doboz 15 labdacscsal 21 kr. 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr. bérmentetlen utánvét megküldéssel 1 frt 10 kr.

A pénzösszeg előre beküldése mellett bérmentes beküldéssel egy tekercs labdacs 1 frt 35 kr, 2 tekercs 2 frt 30 kr, 3 tekercs 3 frt 35 kr, 4 tekercs 4 frt 40 kr, 5 tekercs 5 frt 20 kr. 10 tekercs 9 frt 20 kr. (Kevesebb mint egy tekercs nem küldhető szét.

Számtalan level érkezett, melynek irói hálát mondanak egészségük helyreállitását köszönik. A ki csak egyszer tett kisérletet velök, tovább ajánljak. A számtalan köszönő iratok közül mellékelve közlünk néhányat.

Leogang, 1883, Május 15.

Nagyon tisztelt Uram! Az ön labdacsai valóban csodahatásuak, nem olyanok, mint sok más magaszatlt szerek, hanem majdnem minden ellen használnak.

A husvétkor megrendelt labdacsokból a legtöbbet barátok és ismerősök közt osztottam szét és mindegyiknek használt, még aggastyánoknak is a kik különböző bajban és gyengeségben szenvedtek és ha nem is tökéletesen gyogyultak meg, de javulást tapasztaltak és még tovább használni akarják. Felkérem tehát, hogy ismét 5 tekercset küldjön. Én és mindazok nevében, akik labdacsainak köszönhetjük egészségünket, fogadja legbensőbb köszönetünket.

Deutinger Márton.

Bega-Szt.-György 1882. febr. 16.

Tisztelt Ur! Nem fejezhetem ki eléggé köszönetemet az ön labdacsaiért, mert Isten segitsége mellett az ön vértisztitó labdacsai által gyógyult meg nőm, a ki évek óta hasmenésben szenvedett; és noha még most is kell neki néha bevenni, mindazonáltal már annyira helyreállt egészsége, hogy fiatal frisseséggel képes munkáját végezni. Ezen köszönetnyilvánitásomat kérem a szenvedők javára közölni és egyuttal kérem, hogy ismét küldjön 2 tekercs labdacsot és 2 drb china. szappant.

Kiváló tisztelettel
Novák Alajos főkertész.

Tekintetes Ur! Előrebocsátva azt, miszerint valószinüleg valamennyi gyogyszere hasonló jossággal bir, az ön hires fagybalzsamával, mely családomban több idült fagytagnak gyorsan véget vetett, daczara valamennyi ugynevezett egyetemes szer iránt bizalmatlansagomnak elhatároztam magamat az ön vértisztitó labdacsaihoz folyamodni, hogy ezen apro golyóbisok segélyével megostromoljam rég idő ota tartott aranyeres bantalmamat. Egyáltalában nem restellem önnek bevallani, miszerint régi bajom négy heti használat után teljesen megszünt és én ezen labdacsokat ismerőseim körében a legbuzgóbban ajánlom. Az ellen nincs egyátalában semmi ellenvetésem, ha ön ezen soraimat, — jóllehet névaláiras nélkül — nyilvánosság elé ohajtja bocsátani.

Mély tisztelettel
Bécs, 1881. február 20. C. v. T.

Fagy-balzsam, Psserhofer J.-től évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemü fagybajok és üdült sebek stb. ellen 1 tégely 40 kr. portómentesen 65 kr.

Guga-balzsam, megbizható szer gugadag ellen 1 üveg 40 kr. portomentesen 65 kr.

Élet-esentia, (prágai cseppek, svéd cseppek) megromlott gyomor rosz emésztés, mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer Egy üvegcse 20 kr

Utifünedy, általán ismert jeles háziszer, hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen 1 üveg 50 kr, 2 üveg portóval 1 frt 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, gyorsan és biztosan ható, kétségtelenül legjobb szer minden köszvényes és csuzos baj, nevezetesen hátgerinczbaj, fogszakgatás, görcs, ideges fogfájás, fejfájás, fülszaggatás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Alpesifü liqueur, Bernhard W. O. tól 1 üveg 2 frt 60 kr, fél üveg 1 frt 40 kr.

Szem-esentia, Dr. Romershausentól, 1 üveg 2 frt 50 kr, fél üveg 1 frt 50 kr.

Tannochinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-től évek óta orvosok és laikusok által valamennyi hajnövesztő szer között a legjobbnak elismerve 1 csinosan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Egyetemes tapasz Steudel tanártól vágott és szurt sebek, mérges kelevények és a láb régi időszakon. kint felnyiló kelései, makacs mirigykelések, fájó pokolvar, sebes és gyulladásos mell, megfagyott tagok, köszvény és hasonló bajok ellen jónak bizonyult. Egy tégely 50 kr, portóval 75 kr.

Egyetemes tisztitó-só, Bullrich A. W.-tól kitünő háziszer megzavart emésztés minden következményei, ugymint fejfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhéj, aranyér, dugulás stb. ellen 1 csomag ára 1 frt.

Ferenczpálinka 1 üveg 60 kr.

Lábizzadás elleni por 1 doboz 50 kr. portóval 75 kr.

Az itt nevezett készülékeken kivül készletben vannak, az osztrák lapokban hirdetett összes belés külföldi gyógyszerészeti különlegességek, s mindazok, melyek raktáron nem volnának, kivánatra pontosan és olcsón megküldetnek.

Postai küldemények, előre küldendő készfizetés vagy utánvét mellett, a leggyorsabban eszközöltetnek.

Az előre beküldött pénzküldeményeknél (legjobb postautalványnal sokkal olcsóbb postabér, mint utánvét küldeményeknél.

115, gyh. 887.

Árverési hirdetmény.

Baranyavármegye tek. árvaszékének 6065 II. 86 sz. a. kelt határozatával néhai Staub György és neje szül. Sziebert Margit hagyatékához tartozó és a **lipovai** 5. sz. tjkönyvben felvett 5. sz. ház udvartér, kert 555 frt becsértékben; — továbbá néhai Staub György hagyatékához tartozó, és a lipovai 238 sz. tjkvben felvett 700. hssz sz. fekvőség 80 frt becsértékben: a lipovai 276 sz. tjkvben felvett 722 hssz. sz. a. fekvőség 240 trt. becsértékben, és a bezedeki 128 sz. tjkvben felvett 1131 hssz sz. a. fekvőség fele 80 frt becsértékben

nyilvános árverésen történő eladása

rendeltetvén el, — ezen fekvőségek elárverezésére határidőül f. évi

deczember hó 5-ik napja

d. e. 9 órája tüzetik ki

Lipova községbe

a birói lakház.

Az árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt bánatpénz fejében a becsár 10 %-át **alulirt főszolgabiró kezéhez** készpénzben tartoznak letenni.

A vételár három egyenlő részben fizetendő.

A részletes árverési feltételek alulirottnál valamint Lipova község birájánál bármikor megtekinthetők.

Dárda, 1887. November hó 5-én.

1667 **Seh Károly,**
főszolgabiró.

Eddig még fölülmulhatlan

a MAAGER W.-féle

cs. kir. szabadalmazott, valódi tiszta

Csukamáj-olaj

MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN.

Az orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és **könnyen emészthetősége** folytán gyermekeknek is ajánlható, mert a legtisztább, legjobbnak elismert szer: **mell- tüdőbajok, görvély, daganatok, kelések, bőrkiütések, mirigybajok, gyengeség** stb. ellen — egy üveg ára 1 frt — kapható gyári raktárban: **Bécsben, Heumarkt 3. szám** alatt, valamint az Osztrák-Magyar birodalom legtöbb és jobb nevü gyógyszertáraiban.

Pécsett kapható: *Kovács Mihály, Siyőtcz István, Zsiga László gyógyszertárában; Reeh Vilmos és Spitzer fia kereskedésében.*

Pécsett, 1887. Nyom. a Ramazetter-féle nyomdában Koller Lipót.